

SPEKTRUM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Vítaz

ročník 22
September 2020
číslo 7

Mária, vynikajúca „žiačka v Božej škole“

Mária, vynikajúca „žiačka v Božej škole“

Keď sa pozrieme na Máriu, nie je ťažké všimnúť si, že jej celý život bol poznačený jednou veľkou túžbou po nájdení Boha a správnom chápaní Jeho zámerov vo vzťahu k nej.

Mária sa darovala Bohu úplne a dobrovolne, bez výhrad. Zrieka sa aj manželského spoluzitíia a chce sa ešte mocnejšie, ešte radikálnejšie ponárať v Boha, ktorý je prameňom skutočného života, darcom lásky a skutočnej radosti. Teda už od detstva sa ukazuje ako služobnica Pána, ktorá s pokorou čaká na milosť Pána, čaká naňho samého, aby prišiel a navždy prebýval v jej živote.

Celé tajomstvo viery spočíva práve v tom, že nie my prichádzame k Bohu, nie my získavame vieru vlastnými silami, ale naopak. On sa dobrovolne približuje k nám. Kým my spravíme jeden krok, on ich urobí desať. Beží nám v ústrety ako otec na stretnutie so svojím márnotravným synom.

Avšak najprv sa my musíme vydať na cestu, vyjadriť ochotu stretnúť sa s Bohom: „Vstanem a pôjdem k Otcovi“. Učinili tak mnohí pred nami a tiež tak urobila aj Mária. Ona dokonale vedela, že ak chce nájsť Boha a uveriť mu, musí najprv po tom veľmi túžiť. V tom je nám Mária vzorom viery a hľadania Božej vôle.

d. o. Marek

OBSAH

Úvodník 2

KATECHÉZA

Homília na mesiac september 4-8

ROZHOVOR

Mgr. Adriána Mižigárová 9

NÁZORY A SVEDECTVÁ

Sv. Ján Pavol II. v Levoči 11

Odluka Cirkvi od štátu 16

O nepokojnom čase 19

Dôstojné šaty ctia posvätný priestor... 20

Putovanie za BM 22

SPEKTRUM MLADÝCH

Ahoj, deti! 24

Máš problém? (87. časť) 25

Trampoty v manž. (145. časť) 26

Ohlášky 29

Stalo sa, stane sa 29

Prehľad bohoslužieb - august 30

SNÍMKY

Titulka: M. Magda ml.

Vnútorňá predná: M. Magda

Vnútorňá zadná: E. Jenča

Vonkajšia zadná: Animátorky

SPEKTRUM**Vydáva:**Rímskokatolícky farský úrad
vo Vífaze pre vnútornú potrebu**Za vydanie zodpovedá:**

d. o. Marek Hnat so spoločenstvom redakcie

Jazyková úprava: Anna Blizmanová**Grafika:** Martin Magda sr.**Redakčný tím:** d. o. Ján Biroš, Martina

Gondová, Žofia Jenčová, Mária Magdová,

Monika Magdová, Peter Stašik, Melánia

Tkáčová, Blažej Vaščák

Kontakty: Tel.: 051/79 16 235; 79 16 116e-mail: vitez@rimkat.sk, spektrum@rimkat.skwww.farnostvitez.sk

číslo účtu: 5037445647/0900

Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov.

Modlitba za Slovensko

Všemohúci Bože, na príhovor Sedembolestnej Panny Márie a svätého Michala, archanjela ťa prosíme o pokoj a poriadok v našej krajine. Ved' nás k tomu, aby sme si uvedomili potrebu chrániť dôstojnosť a posvätnú hodnotu života každého človeka, neprípustnosť korupcie, rozkrádania, klamstva a akéhokoľvek konania na úkor blízkých a pochopili, že cestou k zmene spoločnosti je naše obrátenie.

Skrze Krista, nášho Pána.

Amen.

KATECHÉZA

Homília na 23. nedeľu v roku A
pripravil: Podbrezovský

„Toto robte na moju pamiatku!“

Milí veriaci,
keby sa niekto pokúsil charakterizovať katolíka, iste by povedal, že je to ten, čo v nedeľu chodí do kostola. Tak tomu bolo až donedávna, avšak v terajšej dobe na celom svete ubúda účastníkov nedeľnej svätej omše. To je ale alarmujúcim signálom úbytku viery. Lebo kresťan katolík stojí a padá s nedeľným zhromaždením okolo Ježišovho oltára. Je teda treba, aby sme si znova uvedomili, čím je pre kresťana nedeľa a ako nedeľa súvisí s eucharistickou slávnosťou - s omšou svätou.

Ježiš Kristus vstal z mŕtvych prvého dňa v týždni (Mk 16,9) a ukázal sa ženám, Petrovi, emauzským učeníkom, všetkým apoštolom a jedol s nimi (Lk 24,4), poslal ich hlásať evanjelium a zoslal na nich Ducha Svätého na odpustenie hriechov (Jn 20,23-23).

Toto všetko tvorí obsah kresťanskej Veľkej noci. Kresťanská oslava tohto prvého dňa začala na ôsmy deň po vzkriesení Pána. Vtedy sa Ježiš znova stretáva s učeníkmi, ukazuje im svoje oslávené rany a žiada od Tomáša vieru (Jn 20, 27). Týmto stavia do stredu bohoslužobného zhromaždenia svoj oslávený kríž, okolo neho sa zhromažďujú tí, ktorí v Krista uverili. Apoštolská cirkev hneď od počiatku vystihla význam tohto ôsmeho dňa, dňa Pána, ako nazývala nedeľu, ktorý jej zostal nerozluč-

ne spojený s pamiatkou na ukrižovaného a vzkrieseného Pána.

Ako učeníci vo večeradle sa stretávali s Pánom Ježišom, tak sa chcela s ním stretávať i cirkev tvárou v tvár. Preto sa zhromažďovala práve v tento deň, kedy vstal Ježiš z mŕtvych a kedy dovŕšil svoje dielo zoslania Ducha Svätého. A aby splnila jeho príkaz: "Toto robte na moju pamiatku!" a slávila tak eucharistiu, v ktorej sa pomocou sviatostného deja stávala svedkom jeho smrti, vzkriesenia a oslávenia. Vo Svätom písme a z najstaršej literatúry kresťanstva môžeme nájsť tieto vety: „Prvý deň v týždni sa zišli k lámaniu chleba“ (Sk 20,7), tak hovorí svätý Lukáš, ktorý sprevádzal svätého Pavla na jeho ceste do Troady. Lámanie chleba, alebo večera Pánova sú názvy pre svätú omšu (porov. Lk 24, 30-35; Sk 2, 42-46), atď.

V obciach, ktoré pre kresťanstvo získal svätý Pavol, sa pravidelne schádzali kresťania v nedeľu k slávnosti eucharistie. Svätý Pavol prikazuje, aby prvý deň po sobote pri pravidelných bohoslužbách sa konala zbierka pre jeruzalemských kresťanov: V deň Pána sa schádzajte a lámte chlieb s vďakoučinením. Najprv sa však vyznajte z hriechov, aby vaša obeť bola čistá. Tak píše neznámy au-

tor, kňaz okolo roku 100 po Kristovi v najstaršom katechizme známom Didaché.

A svätý Justín, rímsky filozof a mučeník píše okolo roku 150: V deň nazvanom po slnku (nedeľa) sa zhromažďujte všetci z mesta a dediny spoločnej slávnosti a ďalej nasleduje popis priebehu svätej omše.

Prečo sa teda kresťania zhromažďovali na svätú omšu v nedeľu? Pretože sa chceli stretnúť s Ježišom v jeho slove a vo sviatosti jeho Tela a Krvi. Jedným slovom stretnúť sa so vzkrieseným Pánom a to nemohli lepšie urobiť ako v nedeľu, kedy Ježiš skutočne vstal z mŕtvych.

A ako to bolo s povinnosťou sa takého nedeľného zhromaždenia zúčastniť? Viazala kresťanov vo svedomí? Prišli všetci? Nestránil sa niekto úmyselne eucharistického zhromaždenia? V prvých dobách sa nikto nestránil svätej omše. Kresťania dobre vedeli, že cirkev na nejakom mieste je vytváraná hlásaním evanjelia a slávením eucharistie. To bolo také samozrejmé, že prví kresťania radšej obetovali život, než aby vynechali svätú omšu. Dojemný doklad o tom vydávajú mučenícke aktá - spisy. Kresťania z Abitínie v severnej Afrike (31 mužov, 18 žien), ktorí boli uväznení a neskoršie po-

13. 9. 2003 - návšteva sv. Jána Pavla II. v Rožňave; snímka: M. Magda

pravení, pretože prestúpili Diokleciánov zákaz zhromažďovania sa, prehlásili 12. februára 304 ústami lektora Emerita na svoju obranu toto: Nemôžeme byť bez slávania dňa Pána, svätej omše. Báli sa, že bez Kristovho slova a pokrmu prepadnú duchovnej smrti a preto si radšej volili telesnú smrť. Toto živé vedomie, že bez eucharistie nie je možný kresťanský život, sa behom neskorších stáročí natoľko zahmlilo, zatemnilo, že cirkev musela častejšie napomínať liknavých, ľahostajných, aby sa nestránilí nedeľného eucharistického zhromaždenia, až sa z toho stalo všeobecné Božie i cirkevné prikázanie. Bolo to takto uložené cirkvou a každý štát to vzal za svoje

- každú nedeľu a zasvätený sviatok byť na svätej omši a nepracovať telesne. Odtiaľ mnohí na otázku, prečo chodíš do kostola, odpovedajú: „Pretože mi to prikazuje cirkevné prikázanie.“ Keďže to mnohí chápu ako vonkajšiu povinnosť, ľahko sa od nej pod rôznymi zámienkami oslobodzujú.

Avšak účasť na nedeľnej svätej omši vyviera z hlbších dôvodov. Každý opravdivo veriaci kresťan vie, že povinnosť spoluobetovať svätú omšu plynie:

1. Z povinnosti uplatniť svoje kresťanstvo, čiže všeobecné kňazstvo. Krstom bol veriaci povoláný k bohoslužbe a vrcholná bohoslužba cirkvi je práve svätá omša. Preto sa musí na nej aktívne, plne

a uvedomelo zúčastniť. (Teda nie prísť neskoro, stáť za kostolom, bez účasti na svätej omši, zhovárať sa, atď.)

2. Z povinnosti poslúchať Kristov príkaz: „Toto robte na moju pamiatku!“ Na pamiatku smrti a vzkriesenia Pána musím spoluobetovať svätú omšu.

3. Z povinnosti údov pripojiť sa ku svojej hlave - Kristovi. Preto chodím na svätú omšu, aby som sa spojil s obetujúcim Kristom a so svojimi obetujúcimi bratmi a sestrami na tomto mieste, s celou miestnou cirkvou.

Ako by sme odpovedali na otázku: Prečo chodíš v nedeľu na svätú omšu? Odpoveď: Pretože svätou omšou najviac oslávim Boha,

poďakujem Jeho Synovi za vykúpenie a spasenie. Splním 3. Božie prikázanie, aby som deň sviatočný zasvätil. A pretože mám mocou svojho krstu právo i povinnosť svätú omšu spoluobetovať s našim kňazom a s celou cirkevnou obcou, v spojení s celou cirkvou na čele s pápežom, aby som raz za túto svoju službu Bohu bol spasený a došiel blaženého vide-

nia Boha z tváre do tváre.

Nuž, drahí moji, sviatok nie je povinnosť, ktorej sa podrobuje-me, ale potreba, na ktorú netrpez-livo čakáme. Boh ho dal človeku, aby mu pracovným voľnom umožnil prerušiť denný zhon za chlebom, oddýchnuť si a uvedomiť si, že je viac než zviera, že má aj dušu, ktorej tiež treba dopriať pozornos-ti, očistiť ju, usporiadať a posilniť.

Pripomína mu každým sviatočným dňom, že je viac než zviera, že je človek, ale aj to, že je len človek. To prvé si má uvedomiť odpočin-kom, to druhé bohoslužbou. A ak je toto dvojce príkazom, tak je to príkaz potreby, ktorým Boh bráni naše dobro, žiaľ, aj proti nám sa-mým. A ak je to vážny príkaz, tak preto, milí veriaci, že ide naozaj o vážnu potrebu. Amen.

KATECHÉZA

Homília na 24. nedeľu v roku A
pripravil: Podbrezovsky

Bol to veľký dlh a teda veľký dar od pána

V 7. storočí bol biskupom v Alexandrii v Egypte Ján, ktorý bol neskôr vyhlásený za svätého. Hovorili mu Al-mužník. Totiž všetko, čo dostal od bohatých veriacich, rozdal chudobným.

Raz mal však veľkú starosť. Istý zámožný kresťan, ktorý sa často zúčastňoval aj cez týždeň na sv. omši, nechcel odpustiť urážku, ktorú mu spôsobil jeho známy. Biskup Ján dostal nápad. Pozval onoho kresťana do svojej súkromnej kaplnky na sv. omšu. Pri nej mal byť prítomný len jeden miništrant. S ním sa biskup do-hovoril, že keď budú recitovať modlitbu Otčenáš, obaja budú pri slovách „...a odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame svojim vinníkom...“ mlčať.

Náš kresťan sa cítil vyznamenaný biskupovým pozvaním. Horlivo odpovedal s miništrantom a hlasno sa modlil. Veľmi sa však začudoval, keď v modlitbe Otčenáš sa naraz odmičal miništrant i biskup a on sa úplne sám modlil slovami „...a odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame svojim vinníkom...“. Keď dozneli tieto slo-vá, biskup sa na neho obrátil slovami: „Zastav sa pri tejto prosbe, ktorú si pred chvíľkou hovoril pred Pánom Ježišom, ukrytým tu vo svätej Hostii. Prosil si o odpustenie svojich hriechov. Ak ty nechceš odpustiť svojmu známemu, je tvoja modlitba úprimná, keď hovoríš: ...ako i my odpúšťame svojim vinníkom...? Môže ti Pán Boh skutočne odpustiť?“ Tento bohatý kresťan chvíľu premýšľal, zahanbil sa, že prosil o milosrdenstvo pre seba, ale nechcel ho prejaviť svojmu známemu. Tak veľmi sa hanbil, že ihneď odpustil a s takto očisteným svedo-mím pokračoval v účasti na sv. omši.

V dnešnom evanjeliu Pán Ježiš hovoril vo svojom podobenstve tiež o odpustení. Jeden sluha mal dlh. Bol to veľký dlh, pretože 10 000 hrivien je mnoho tisíc eur. V dobách, keď Kristus žil na našej zemi, bolo zvykom, že ak si niekto požičal peniaze a nemohol ich vrátiť, mohol byť predaný do otroctva. Čo bolo horšie, mohli byť predaný aj členovia jeho rodiny, žena a deti. Nečudujme sa, že sluha mal strach a veľmi prosil svojho pána, aby odložil termín vrátenia peňazí. Jeho pán mal veľmi dobré srdce a namiesto odkladu mu všetok dlh odpus-ti. Bol to veľký dlh a teda veľký dar od pána. V ňom nám Pán Ježiš predstavuje Boha a jeho veľkú dobrotu. Sluha predstavuje každého z nás ľudí, ktorým Boh daroval naše dlhy, to znamená, odpustil nám naše hriechy.

Stalo sa však niečo nepekné. Počuli ste, že sluha nechcel odpustiť svojmu spolusluhovi malý dlh. Jemu bolo odpustené veľa, ale on sám dal pre nepatrnú sumu svojho kolegu do väzenia. Konal priamo proti slo-vám z modlitby Otčenáš: „...a odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame svojim vinníkom...“ Čo mal robiť dobrý pán s nemilosrdným sluhom, keď sa dozvedel, čo sa stalo? Odpustený dlh vzal späť a nechal nemilo-srdného sluhu vsadiť do žalára, dokiaľ všetko do centa nezaplatí.

Čo môže robiť Pán Boh s kresťanom, ktorý sám má veľa hriechov a žiada odpustenie? Prítom však nechce odpustiť nepatrnú urážku, ktorú mu urobil jeho blížny? Pán Boh je dobrý. Možnože u takéhoto človeka nájde

13. 9. 2003 - návšteva sv. Jána Pavla II. v Rožnave; snímka: M. Magda

aspoň malú iskričku ľútosti a nedá ho do väzenia, ale len do očistca a tak očistí jeho dušu utrpením, aké si ani nevieme predstaviť. Čo myslíte: pomohlo by takémuto nemilosrdnému človekovi, keby sa niekedy úprimne pomodlil slová: „...a neodpušť mi moje viny, ako ani ja neodpúšťam svojim vinníkom...?!“

Iný príklad: Jeden kresťan – sused hovorí susedovi: „Ja mu odpúšťam, ale nechcem ho ani vidieť! Nech si ide svojou cestou, ja pôjdem svojou, nechce sa mi s ním ani hovoriť!“ Odpustil tento človek svojmu nepriateľovi, možno kamarátovi zo srdca tak, ako to chcel Pán Ježiš? Čo by ste povedali na to, keby vám vaši rodičia, súrodenci alebo spolupracovníci takto odpúšťali? Dúfam, že väčšina z vás sa snaží odpúšťať tak, ako nás to učí Pán Ježiš.

Raz na konci sveta nás bude všetkých naraz súdiť Pán Ježiš. Bude to preto, aby všetci poznali dobrotu a spravodlivosť Božiu a tiež dobrotu a spravodlivosť i lásku mnohých ľudí, ktorí sú nám teraz so svojimi dobrými skutkami neznámi.

I vy, kresťanskí snúbenci, budete raz stáť pred Pánom Ježišom. Určite aj vy zistíte, že budete pred Pánom Bohom veľkými dlžníkmi. Aj vy zistíte, a s vami i my všetci, že sa mnohí, viac ako si teraz myslíme, budeme podobať tomu sluhovi v podobenstve, ktorý Pánu Bohu dlhoval desaťtisíc hrvien v zlate. Ako bude každý jeden z vás šťastný, keď ten jeho druhý partner povie Pánu Ježišovi: „Odpušť mu (jej), Pane Ježišu, odpušť mu (jej) všetky jeho (jej) previnenia, lebo on (ona) mne odpustil(-a) v živote všetko, i keď nie raz som ho (ju) veľmi zlostil(-a).“

Vtedy budú šťastní i tí, ktorým druhí – susedia, bývalé kamarátky dosvedčia: „On (ona) nám vždy odpustil(-a) a nehneval(-a) sa na nás dlho, i keď sme ho (ju) – a teraz to vidíme – špinili neprávom a nepravdivo svojimi skutkami a zlou, podlou rečou a podozrievaním.“

Ak vaši partneri, súrodenci, kamaráti a kamarátky budú raz na tom Božom súde takto hovoriť a svedčiť, iste nakoniec i Pán Ježiš povie: „Ja ti tiež všetko odpúšťam. Poď do radosti svojho Pána – naveky budeš so mnou v raji.“

Nech sa tieto slová vyplnia v živote každého z vás, kresťanskí snúbenci. A nech sa vyplnia i v živote každého z nás, ktorí sme prišli na túto sv. omšu s dobrým úmyslom. Amen.

KATECHÉZA

Homília na Povýšenie sv. kríža v roku A
pripravil: Podbrezovský

Čo z toho plyní pre náš každodenný život?

„Vrana k vrane sadá, rovný rovného si hľadá.“ „Povedz, s kým sa stýkaš a ja ti poviem, aký si.“ Poznáme tieto príslovia, hovoríme to tak. Zažili sme už nejednu skúsenosť, že sú to príslovia pravdivé.

Máme posudzovať i Pána Ježiša podľa jeho stykov? Prichádzali k nemu colníci a hriešnici, ľudia, ktorí boli v nepriateľstve so zákonom, ľudia, ktorým sa slušný človek zďaleka vyhol. A Pán Ježiš si s nimi sadá k jednému stolu, dokonca s nimi aj je. Ako sa len mohol Ježiš s takýmito osobami zahadzovať? Tu sme s múdrosťou našich prísloví na konci. Tu začína iná múdrosť, ktorá naše ľudské názory presahuje: „Či pastier nenechá celé stádo a nejde za jednou ovcou, ktorá sa stratila?“

Toto podobenstvo nie je rozprávkou pre malé a veľké deti. Je to výpoveď o dejinnej skutočnosti. Tento Pastier nie je vymyslenou postavou, to je konkrétna osoba a má meno: BOH!!! Tento Pastier – BOH – hľadá stratené ovce a takýmto úsilím, že pošle na obhliadku i svojho Syna. Riskuje jeho život. Obetuje jeho ľudský život. Toto zdanlivé idylické podobenstvo je vlastne popisom tvrdej cesty hľadania človeka, ktorý sa stratil sám sebe, svojmu človečen-

stvu, svojmu Bohu. Je popisom tvrdej cesty od Betlehema cez Egypt až na Golgotu.

Ak si, brat a sestra, dobre počúval(-a), vidíš už toto podobenstvo inými očami. A urobíš možno vzrušujúci objav ako dieťa, ktoré stojí po prvýkrát pred zrkadlom: najprv sa raduje z druhého dieťaťa, ktoré sa tu naraz objavilo, smeje sa na neho, máva mu. Až naraz zistí: ten predomnou som ja!

Tak je to aj s týmto podobenstvom. Najprv ho počúvame ako peknú rozprávku, s ktorou nemáme nič spoločného: zatúlané ovce, to poznáme, takito tuláci ako tamten alebo onen, to o týchto sa hovorí v dnešnom evanjeliu... Dokážeme byť rýchlo hotoví s úsudkom: tamto, hľa, ten a tá, toto sú tie zatúlané ovce. Je to vlastne fantastická predstava, že v nebi raz nastane radosť nad zachráneným hriešnikom, nad nájdenou ovcou.

Prečo to vlastne Pán Boh robí? Je len jedno vysvetlenie: v každom človekovi je jeho - BOŽÍ - obraz, kus Božej podoby. Boh ju vidí i pod tvrdou škrupinou ľudskej ješitnosti. Pán Boh pozná teba, svoje vlastníctvo. Aj ty, brat a sestra, patríš Bohu, každý človek MU patrí. A BOH hľadá svoje vlastníctvo. Neodradí ho náš hriech, naša ješitnosť. Malé hnutie ľútosti mu stačí, aby sa ujal svojho.

Počúvaj, čo hovorí teológia: Pán

Boh nesúdi človeka podľa jeho hriechu, ale podľa jeho ľútosti. Boh nechce človeka uzavrieť v jeho zlobe, chce ho zachrániť, otvoriť mu cesty k dobru a k láske. To je jeho výkúpenie.

Čo z toho plyní pre nás? Blaise Pascal to filozoficky vyjadril takto: „Pre človeka je rovnako nebezpečné poznať Boha a nepoznať svoju biedu, ako poznať svoju biedu, ale nepoznať Boha.“

Ako to Pascal myslel? Kto pozná Boha, ale neuvedomuje si svoju hriešnosť, upadá do pýchy farizejskej: Ako ti len, Bože, ďakujem, že nie som ako tento hriešnik, čo kľučí za mnou...“ Takýto kresťan sa obracia chrbtom k „zlým ľuďom“, k tým, za ktorých Kristus Ježiš niesol kríž... a to je úbožiak!!! Kto pozná svoju biedu, ale nepozná Boha – Dobrého pastiera, Otca, ten prepadá zúfalstvu... a to je tiež úbožiak.

Čo z toho plyní pre náš každodenný život? Musíme sa stále učiť:

1. Vidieť svoju vlastnú biedu, slabosť, hriešnosť.

2. Vidieť i v zlom človekovi obraz Boží, zatúlanú ovečku, v kriku a v trní zamotaného baránka, za ktorého Kristus tak bolestne a potupne visel i umrel na kríži.

Preto dnes z hĺbky svojich hriešnych srdiec zvolajme: „Buď pozdravený kríž, lebo na tebe za mňa zomrel Pán Ježiš!“ Amen.

Rozhovor

Mgr. Adriána Mižigárová

riaditeľka ZŠ v Richnave

Keďže sa začína nový školský rok, zhodou šťastných udalostí sme o krátky rozhovor poprosili pani Mgr. Adriánu Mižigárovú, ktorá je riaditeľkou Základnej školy v Richnave, aby nám v súvislosti so začiatkom nového školského roka zodpovedala na pár otázok.

Pani riaditeľka, začína sa nový školský rok. Ten predchádzajúci bol takpovediac iný a v mnohom sa odlišoval od ostatných školských rokov. Mali sme tu nový corona vírus, školy museli byť zatvorené, vyučovalo sa dištančne. Tento nový školský rok bude asi tiež poznačený touto krízovou situáciou. Čo je pre Vás, pani riaditeľka, v tejto situácii najťažšie a naopak, dá sa hovoriť aj o niečom, čo sa vďaka tejto situácii zvláda ľahšie?

Najťažšie je v tejto našej špecifickej situácii vysvetliť, že deti musia ešte mesiac počkať, kým nastúpia do školy. Lebo boli na štartovacej čiare a pripravení, že už môžu začať chodiť do školy a zrazu sa to všetko zastavilo.

snímka: Martina Gondová

My totiž nemáme kde deti vzdelávať. Máme vytvorené tri triedy a potrebujeme ich dvanásť, ale to asi mnohí Vaši čitatelia poznajú aj z médií, že sme prvou základnou školou, ktorú zriadil priamo štát, pretože obec sa tejto kompetencie vzdala a tak bojujeme, ako sa dá. Rodičia to však pochopili, deti to tiež pochopili. Kolegovia sa dištančne o tieto deti starajú, aby napredovali aj takouto formou vzdelávania, aká je v tejto situácii možná. Čo je milé a pekné je, že môžeme vzdelávať prvákov, ktorí nás veľmi krásne prekvapili tým, že nezabudli na to, čo sa v nultom ročníku naučili. A preto je veľmi dôležité vzdelávanie žiakov aj v nultom ročníku,

najmä u detičiek, ktoré nenavštevovali materskú školu.

Určite nie je žiadnym tajomstvom, keď poviem, že vo Vašej škole sa vzdelávajú výlučne deti z marginalizovanej rómskej osady, aj keď je to klasická základná škola, ktorá je pre všetky deti z obce Richnava. Čo je vašim prvoradým cieľom a aj všetkých pedagógov, ktorí tu vyučujú a ktorý sa snažíte naplňať v svojom povolaní?

Naším prvoradým cieľom je vychovať z týchto žiakov dobrých a vzdelaných ľudí, ktorí budú uplatniteľní pre našu spoločnosť, aby nikto na nich neukazoval prstom, odkiaľ pochádzajú a aký majú pôvod. Ale aby boli šťastní

a boli pre budúcnosť našej krajiny produktívni.

Keby sme to presunuli do duchovnej sféry, tak mi to tak trošku pripomína situáciu matky Terezy, ktorá keď prišla k tým najbiednejším z biednych, nehládala na nič, ale snažila sa im pomáhať ako vedela, dať im lásku a ukázať im ľudskosť. Snažíte sa teda aj vy, pani riaditeľka, pomáhať týmto deťom, aby mali nejakú budúcnosť?

Áno, určite áno. Aj pri prijímacích pohovoroch nových kolegov na naše pracovisko som im povedala, že musia prichádzať k týmto deťom s otvoreným srdiečkom, lebo tieto deti potrebujú naozaj ukázať, čo je to slovo láska. Aby cítili, že aj oni sú ľudské bytosti a že raz z nich budeme chcieť mať dobrých ľudí.

Myslíte si, že tie deti vnímajú, že sú tu prijímané s láskou, že sa tu na nich nehládajú inak, iba ako na normálne deti?

Určite áno, aj práca s rodičmi a odozva, keď prišli po šiestich mesiacoch späť do školy, bola ukázková a bezkonfliktná. Deti mali otvorené srdiečka a cítili, že sú tu prijatí. Aj kolegovia mali z toho obrovskú radosť, že si niečo zapamätali a že sa s nimi dobre pracuje.

Čiže môžete vylúčiť to, čo sa niekedy o Rómoch hovorí, že sa nedajú vzdelávať, že je zbytočné sa o niečo pokúšať v ich vzdelávaní?

Nie, toto vôbec nemôžeme o deťoch našej školy povedať. Práveže tieto deti sú ako malé špongie, ktoré nasávajú všetku tú energiu, ktorú im človek dá, vnímajú každé krásne slovo a vedia ho použiť. My sa v škole

naozaj snažíme z týchto malých detí vychovať dobrých a vzdelaných ľudí. Príkladom je práve dnes jedna moja kolegyňa, ktorá prišla za mnou úplne ohúrená, že má v triede tak inteligentné a slušne vychované dieťa, že snád ani jej vlastné deti nie sú tak vychované.

Stretli ste sa aj s nejakými negatívnymi reakciami či už z obce, alebo okolia, že robíte prácu, ktorá je zbytočná, alebo s reakciami, ktoré týchto ľudí len odsudzujú?

U rodičov týchto žiakov určite nie, tí sú za všetko vďační a vidia, že k týmto deťom pristupujeme bez predsudkov a s láskou, ale okolie častokrát má na nich skreslený pohľad. Stretli sme sa s tým, že na tie deti sa už od mala hľadí cez prsty, že tie deti sú odsúdené spoločnosťou len preto, že sa narodili tam, kde sa narodili, že z nich nikdy nič nebude. A všetky takéto negatívne reakcie a slová dieťa postupne, ako rastie, prijíma. Nereaguje hneď, ale všetko to v ňom drieme. V určitom veku, v puberte, zrazu pochopí a tá negatívna energia, ktorá sa v ňom hromadila, sa prejaví, potom sú z toho niekedy veľmi konfliktné situácie. Čiže ak by sme sa chceli držať toho kresťanského, že máme iného človeka milovať ako seba samého, tak lásku musíme dávať aj takýmto deťom.

Čiže vy tvrdíte, že by sme mali každý začať od seba, resp. že vnímanie majoritnej spoločnosti voči nim by sme mali prehodnotiť, pretože je niekedy nie férové?

Určite áno a súhlasím s tým. Som dlhoročnou učiteľkou a vy-

chovala som už niekoľko generácií týchto detí a spätná väzba je neskutočná. Stále, keď ma tieto deti stretnú, usmiejú sa na mňa, pozdravia ma, opýtajú sa, ako sa mám. Je vidno, že mi chcú tú ľudskosť, ktorú som im dala, aj vrátiť. Mnohí z nich sú už rodičmi a vodia k nám svoje deti. Spoluprácu máme s nimi veľmi dobrú, deti chodia do školy, sú čisté, upravené.

Bezpochyby je to namáhavá práca. Odkiaľ vy osobne beriete silu a vytrvalosť, či už po telesnej, alebo duchovnej stránke?

Môžem povedať iba toľko, že bez Božej pomoci a požehnania by som to nezvládla. Naozaj každé ráno prosím Boha o pomoc a večer mu zase ďakujem, že som deň zvládla. A cítim aj to, že veľa ľudí sa modlí za nás. Dokonca mi ešte aj môj zriaďovateľ raz povedal, že sa za sa za mňa, za našu školu modlí. Tak to je veľmi povzbudzujúce.

Na záver vás, pani riaditeľka, ešte poprosím o také duchovné posolstvo, ktoré by ste chceli tlmočiť všetkým pedagógom, ktorí začínajú nový školský rok, či už z radov našich čitateľov, alebo aj na Slovensku.

Ja by som, ak dovoľíte, zacitovala úryvok z básničky, ktorú napísal Milan Rúfus a tá to všetko povie za mňa. „Dajte si pozor na deti, vy veľkí. To zbierajú váš peľ, tie drobné Božie včielky. Zavierajú si ho do zvedavého tielka. Napodobňujú vás. Sú to o vás tie najpresnejšie žijúce zrkadIELka. Ich tvar je z vašej nákovy. Žijú na vašom chlebe. Raz budú také ako vy. Tak budte ľudskí k sebe.“

Ďakujem za rozhovor.

Mgr. Martina Gondová

Pred 25 rokmi zavítal na Mariánsku horu v Levoči svätý Ján Pavol II.

Jozef Tomko pred touto návštevou Jána Pavla II. napísal, že posledná zastávka počas návštevy pápeža na Slovensku sa uskutoční na mieste duchovnej resistencie, predovšetkým zo strany mládeže. O Levoči napísal pre vatikánsky denník L'Osservatore Romano, že je to famózne mesto tiež pre umelecké diela Majstra Pavla z Levoče. Odtiaľ je vidno masívne štíty Tatier, ktoré navštívi Ján Pavol II. popoludní v čase oddychu a meditácie; túžil vidieť končiare Tatier, ktoré mohol vidieť z poľskej strany len z diaľky: Gerlach, Lomnický štít, Rysy a iné.

Pápež Ján Pavol II. zavítal do Levoče, aby osobne slúžil svätú omšu hlavnej levočskej púte za účasti veľkého počtu pútnikov nielen zo Slovenska. Pápež tak splnil želanie slovenských pútnikov, ktorí prichádzali do Ríma a počas pápežských audiencií často prevolávali: "Svätý Otče, do Levoče!"

Aj k návšteve Levoče pápežom Jánom Pavlom II. kardinál Jozef Tomko pripája niekoľko spomienok: "Svätý Otče, do Levoče! - naši pútnici to na audienciách opakovane privolávali. Bola to aj jedna z pohnútok, ktorá rozhodla v prospech tejto cesty. V Levoči bolo vidieť, že sa cíti ako doma. Mal tam aj svojich Goralov, i keď zo slovenskej strany, pozeral na Tatry v diaľke a všetko mu pripomínalo domov. Vtedy som mu predstavil sestru Bernadetu Pánčovú, priviedol som ho ku nej a povedal mu o nej i o Rodine Nepoškvrnenej."

Už v časoch totalitného komunistického režimu na Slovensku Ján Pavol II. pri viacerých príležitostiach dával najavo, že na levočských pútnikov pamätá. Počas pravidelnej modlitby Anjel Pána v nedeľu 3. júla 1988 pápež povedal: "Dnes nás naša návšteva mariánskych svätých privádza na Slovensko - v duchovnej jednote s pútnikmi zhromaždenými v Levoči. Prichádzajú tam v prvú nedeľu desiatitisíce pútnikov - veriacich, väčšinou mladých, aby sa zhromaždili na modlitbu v prítomnosti Panny Márie. Drahí levočskí pútnici, v duchu putujem s vami na Levočskú horu, zo srdca vám žehnám: nech vás Božia Matka posilní vo viere, upevní v nádeji a rozohní v láske k Bohu a k blížnym."

Presne o sedem rokov neskôr pápež Ján Pavol II. mohol putovať do Levoče ako pútnik uprostred veriacich nielen v duchu, ale aj osobne. Oltárny komplex bol zhotovený približne uprostred Levočskej hory v štýle tatranskej architektúry zo smrekového dreva. Pódium z oltárom bolo zhotovené tak, že Svätý Otec a koncelebranti mali pred sebou krásnu scenériu Levočskej hory, na vrchole ktorej sa vypínala mariánska bazilika. Oltár bol obklopený asi polmiliónovým davom veriacich nielen zo Slovenska, ale aj z iných krajín, najmä z Poľska, rodného kraja Svätého Otca.

Slávnostná svätá omša zo sviatku Návštevy Panny Márie sa začala o 9:30. So Svätým Otcom koncelebrovali desiatky hierarchov, medzi ktorými boli aj dvaja slovenskí kardináli, Jozef Tomko a Ján Chryzostom Korec, SJ. Vedľa Svätého Otca bol štátny sekretár kardinál Angelo Sodano a spišský diecézny biskup František Tondra. Ten na úvod svätej omše privítal Jána Pavla II. týmito slovami: "Svätý Otče, keď ste boli krakovským arcibiskupom, Spišská diecéza bola vašou susednou diecézou a keď ste sa stali pápežom, medzi všetkými diecézami Cirkvi sa aj Spišská diecéza stala vašou diecézou. Víťame vás medzi nami tu na Spiši, v Levoči na Mariánskej hore! Svätý Otče, do Levoče! - tak ste neraz počuli volanie našich pútnikov v aule Pavla VI. A teraz sa to stalo skutočnosťou. Všetci sa tešíme."

Potom priblížil históriu mariánskych pútí na Levočskej hore počnúc polovicou 13. storočia až po súčasnosť. Poukázal na významnú udalosť, keď v roku 1984 on, pápež Ján Pavol II., povýšil chrám na Levočskej hore na baziliku minor. Pripomenul, že za vlády komunistického režimu stále viac narastal počet mladých ľudí, ktorí putovali na toto miesto. V ďalšej časti svojho príhovoru biskup Tondra poukázal na roky prenasledovania veriacich, v ktorých biskup Ján Vojtaššák a mnohí kňazi boli nespravodlivo odsúdení a väznení v komunistických žalároch.

Svätý Otec vo svojej homílii rozvinul myšlienku z evanjelia o tajomstve návštevy, o ktorom rozjímame aj v druhom desiatku radostného ruženca. A zaspomínal si na to, čo znamenalo toto tajomstvo v živote viery poľských veriacich v časoch komunistického útlaku:

"Dobre sa pamätám, čo znamenalo toto evanjelium Návštevy pre moju vlasť v časoch hrdinského odporu proti marxisticko-materialistickému systému. Vtedy na podnet poľského episkopátu, povzbudzovaného kardinálom Wyszyńským, odišiel z Jasnej Góry z Čenstochovej veľmi známy a uctievaný obraz svätej Božej Rodičky, aby navštívil všetky poľské farnosti a spoločenstvá veriacich. Toto putovanie Panny Márie trvalo takmer dvadsaťpäť rokov.

Počas putovania boli rozličné pokusy prekaziť túto "návštevu" zhabaním obrazu a jeho zadržaním na Jasnej Góre. A tak potom pri putovaní nosili iba rám bez obrazu. Ale tento prázdny rám bol v istom zmysle ešte výrečnejší, lebo povedal oveľa viac všetkým, ktorí ho videli. Zreteľne hovoril, že chýba náboženská sloboda; tá sloboda, na ktorú mal národ naozaj právo. Tak sa evanjelium Návštevy vpísalo do mojej pamäti i do môjho srdca a dnes som prišiel vydať vám o ňom svedectvo práve tu v Levoči, lebo aj vy máte v pamäti tie časy útlaku. Starší z vás sa zaiste pamätajú na úctyhodnú postavu biskupa Jána Vojtaššáka a bratia gréckokatolíci na postavu biskupa Pavla Gojdiča. Obidvaja boli uväznení v žalári na základe pseudoprocessov. Dnes si zasluhujú, aby sa konal cirkevný proces ich blahorečenia, pretože vydali svedectvo o vernej službe cirkvi na Slovensku."

LEVOČA 3. JÚLA 1995

HOMÍLIA PRI SVÄTEJ OMŠI NA MARIÁNSKEJ HORE

1. "Blahoslavená je tá, ktorá uverila" (Lk 1,45)

Levočská svätyňa je zasvätená tajomstvu Návštevy, druhému tajomstvu radostného ruženca, o ktorom dnes rozjímame poučení Evanjeliom podľa svätého Lukáša. Panna Mária išla po zvestovaní navštíviť Alžbetu, svoju príbuznú, do Zachariášovho domu. Alžbeta bola vyvolená za matku Jána Krstiteľa, ktorý mal pripraviť príchod Mesiáša. Stretnutie v tom dome nie je teda iba stretnutím dvoch matiek, ale v istom zmysle aj stretnutím dvoch synov. Jasne to vyjadruje svätá Alžbeta vo chvíli pozdravu pri stretnutí: "Čím som si zaslúžila," hovorí, "že matka môjho Pána prichádza ku mne? Lebo len čo zaznel tvoj pozdrav v mojich ušiach, radosťou sa zachvelo dieťa v mojom lone" (Lk 1,43-44). A tak nielen Alžbeta pozdravuje Máriu, ale aj Ján pozdravuje Ježiša, ktorého Mária nosí od chvíle zvestovania vo svojom lone.

"Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života" (Lk 1,42). Tieto Alžbetine slová poznáme veľmi dobre. Vyslovujeme ich veľa ráz v Anjelskom pozdravení: "Zdravas", Mária, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod života tvojho." Možno povedať, že tieto slová obsahujú celé evanjelium Návštevy, ktoré je jedinečným obsahom našej viery. Dnes prichádzam do Levoče práve v duchu tajomstva Návštevy. A vy, ktorí ste sem prišli na púť zo Spiša a z celého Slovenska, skláňate sa k nohám Panny Márie v duchu evanjelia Návštevy.

2. Dobre sa pamätám,

čo znamenalo toto evanjelium Návštevy pre moju vlasť v časoch hrdinského odporu proti marxisticko-materialistickému systému. Vtedy na podnet poľského episkopátu, povzbudzovaného kardinálom Wyszyńským, odišiel z Jasnej Góry z Čenstochovej veľmi známy a uctievaný obraz svätej Božej Rodičky, aby navštívil všetky poľské farnosti a spoločenstvá veriacich. Toto putovanie Panny Márie trvalo takmer dvadsaťpäť rokov.

Počas putovania boli rozličné pokusy prekaziť túto "návštevu" zhabaním obrazu a jeho zadržaním na Jasnej Góre. A tak potom pri putovaní nosili iba rám bez obrazu. Ale tento prázdny rám bol v istom zmysle ešte výrečnejší, lebo povedal oveľa viac všetkým, ktorí ho videli. Zreteľne hovoril, že chýba náboženská sloboda; tá sloboda, na ktorú mal národ naozaj právo. Tak sa evanjelium Návštevy vpísalo do mojej pamäti i do môjho srdca a dnes som prišiel vydať vám o ňom svedectvo práve tu v Levoči, lebo aj vy máte v pamäti tie časy útlaku. Starší z vás sa zaiste pamätajú na úctyhodnú postavu biskupa Jána Vojtaššáka a bratia gréckokatolíci na postavu biskupa Pavla Gojdiča. Obidvaja boli uväznení v žalári na základe pseudoprocessov. Dnes si zasluhujú, aby sa konal cirkevný proces ich blahorečenia, pretože vydali svedectvo o vernej službe cirkvi na Slovensku.

3. "A blahoslavená je tá, ktorá uverila"

Prv než Mária stihne vyrozprávať udalosť zvestovania, Alžbeta ju predíde a zvolá: "Blahoslavená je tá, ktorá uverila, že sa splní, čo jej povedal Pán" (Lk 1,45). Áno, Alžbeta myslela na zvestovanie. Mária prišla vy-

rozprávať svojej staršej príbuznej, čo tajomne zažila v Nazarete. Ale Alžbeta, osvietená Duchom Svätým, ešte prv než začne Mária hovoriť, oceňuje jej úkon viery a nazýva ju "blahoslavenou" pre "fiat", ktoré vyslovila.

Vo zvestovaní je v istom zmysle obsiahnuté celé evanjelium. Keď Mária počuje Alžbetin pozdrav, iste má pred sebou udalosť, ktorá sa odohrala v Nazarete: udalosť, ktorá dáva počiatok novej zmluve Boha s ľuďmi. "Zdravas", milosti plná, Pán s tebou" (Lk 1,28). Každé slovo nebeského posla prinášalo zvesť o tom, že sa začína nový vzťah medzi Bohom a ľuďmi. A jeho slová boli aj úvodom k tomu, čo Mária teraz počuje od svojej príbuznej: "Požehnaná si medzi ženami!" (Lk 1,42)

Mária, snúbenica tesára Jozefa, zostáva podľa Svätého písma pannou s predsavzatím zachovať toto panenstvo spolu so svojím ženíchom. Preto sa pýta anjela: "Ako sa to stane, keď ja muža nepoznám?" (Lk 1,34) Boží posol jej vysvetľuje: "Duch Svätý zostúpi na teba a moc Najvyššieho ťa zatieni. A preto aj dieťa bude sa volať svätým, bude to Boží Syn!" (Lk 1,35) Anjel vysvetľuje Márii, akým spôsobom sa stane matkou, pričom zostane aj pannou. Stane sa to pôsobením Ducha Svätého. Vďaka tejto nadprirodzenej Božej plodnosti sa Boží Syn jednej podstaty s Otcom, Boh z Boha, Svetlo zo Svetla, večné Slovo Otca, stane v jej lone Synom človeka.

Kedysi Abrahám uveril Bohu a prijal jeho výzvu, čím dal počiatok veľkému bohatstvu zjavenej viery. Teraz, vo chvíli zvestovania, Mária verí slovám Božieho posla a dáva počiatok novému bohatstvu viery, v ktorom je staré prevzaté a privedené k plnosti.

4. Nové bohatstvo viery,

nové a večné bohatstvo veľkonočného tajomstva, bohatstvo Krista ukrižovaného a zmŕtvychvstalého, ukazuje novú hĺbku viery. Keď apoštoli zhromaždení vo večeradle vidia Ježiša Krista po jeho zmŕtvychvstaní, spoznávajú ho a uveria v neho. Ale Tomáš, jeden z nich, nie je s nimi. A nechce veriť svojim bratom, ktorí ho uisťujú, že videli Pána. "Ak neuvidím - neuverím" (porov. Jn 20,25). O osem dní sa Zmŕtvychvstálý vrátil medzi nich a rozkázal Tomášovi dotknúť sa jeho rán. Až vtedy Tomáš padá na kolena a vyznáva: "Pán môj a Boh môj!" (Jn 20,28) Ježiš mu na to hovorí: "Uveril si, pretože si ma videl. Blahoslavení tí, čo nevideli, a uverili." (Jn 20,29)

Blahoslavením Máriinej viery sa otvára perspektíva vyjadrovaná v Kristových slovách, ktoré povedal apoštolovi Tomášovi: "Blahoslavení tí, čo nevideli a uverili." Nevideli, ale prijali svedectvo tých, čo videli - čiže svedectvo apoštolov a Cirkvi. A neprestajne ho prijímajú. Prijímajú aj svedectvo Kristovej matky, ktorá aj dnes ohlasuje veľké Božie skutky tým, že zvestuje Ježiša Krista ľuďom všetkých čias. Jedným z miest na Slovensku, kde Mária vydáva toto svedectvo, je zaiste táto svätyňa v Levoči.

Sme generáciou dvadsiateho storočia, ktoré sa chýli ku koncu. Musíme priznať, že pretrvanie viery v tejto krajine treba pripísať aj svedectvu tejto svätyne. O mužoch a ženách súčasnej generácie by sme mohli povedať ešte viac. Nielenže "nevideli a uverili", ale zostali pevní vo viere aj napriek tomu, že sa podnikalo všetko, aby ich od nej odvedli. Táto generácia si pamätá, akými rozličnými, často ponižujúcimi prostriedkami sa pokúšali obrať ľudí o ich vieru, nanútiť im ateizmus, odviesť ich od Cirkvi a od náboženského života.

5. Môže človek prijať pravdu

o jestvovaní neviditeľného Boha? To je stále aktuálna otázka, zvlášť naliehavá v časoch, keď sa ateizmus stal programom verejného života, výchovy a masových komunikačných prostriedkov. Vtedy sa musí človek znova a ešte hlbšie zamyslieť nad otázkou jestvovania Boha. Musí znova prejsť rozumovým uvažovaním, o ktorom hovorí v Novom zákone List svätého apoštola Pavla Rimanom: "Veď to, čo je v ňom (v Bohu) neviditeľné - jeho večnú moc a božstvo -, možno od stvorenia sveta rozumom poznávať zo stvorených vecí" (Rim 1,20). Človek môže dospieť k poznaniu neviditeľného Stvoriteľa pozorovaním viditeľného stvorenia. Starozákonná Kniha Múdrosti ohlasuje tú istú pravdu, keď robí výčitky ľuďom, "ktorí z viditeľných dohier nevládali poznať toho, ktorý je, a čo nepoznali Tvorcu pri pohľade na jeho diela" (Múd 13,1).

Dnešnému človeku sa niekedy stáva, že diela stvorenia a ešte viac diela vytvorené jeho rukami namiesto toho, aby mu pomáhali v tomto výstupe k Stvoriteľovi, prekážajú mu v ňom, privádzajú ho k naviazanosti iba na pozemské dobré a spôsobujú, že zabúda na Boha: "Žijeme, ako keby Boh nejestvoval." Toto nebezpečenstvo hrozí predovšetkým bohatej a sekularizovanej spoločnosti.

Proti všetkým formám starého i nového ateizmu stojí Kristus, ktorý vydáva najvernejšie svedectvo o Bohu

ako Otcovi: Otcovi, ktorý tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna (porov. Jn 3,16). Mariánske svätyne sú miesta, kde sa Kristovo svedectvo stáva mimoriadne účinným. Istotne mnohí synovia a dcéry Slovenska vďačia tejto levočskej svätyni za to, že sa pravda o Bohu a viera v neho zachovali živé v ich srdciach.

6. Preto treba,

aby sme tu spolu s Božou Matkou predniesli ten vznešený hymnus chvály, ktorý spieva celá Cirkev každý deň: "Velebí moja duša Pána a môj duch jasá v Bohu, mojom Spasiteľovi (...), lebo veľké veci mi urobil ten, ktorý je mocný a svätý je jeho meno a jeho milosrdenstvo z pokolenia na pokolenie s tými, čo sa ho boja" (Lk 1,46-50). Ak všetky pokolenia blahoslavia Máriu, blahoslavenie jej osoby sa vždy mení na oslavný hymnus na Stvoriteľa. Mária je najkrajšie stvorenie, aké vôbec žilo na zemi. Ak ohlasujú Božiu slávu všetky stvorenia, o čo viac ju ohlasuje tá, ktorú Cirkev nazýva Kráľovnou neba i zeme. Prostredníctvom nej, jej ústami a jej srdcom ohlasuje Božiu slávu celé stvorenie. Jej chválospev je Magnifikat. A tu v Levoči, ako aj v Šaštíne spieva tento chválospev celé Slovensko. Toto je miesto, kde možno "čerpať vodu z prameňov spásy" (Iz 12,3). Toto je miesto, kde sa môžete duchovne znovuzrodiť. Sem prichádzate obnovovať svoju lásku k Bohu a k ľuďom. A okrem toho sa na tomto mieste osobitným spôsobom pripravujete vstúpiť do tretieho tisícročia kresťanstva. Vo vianočnú noc roku dvetisíc sa budú všade ozývať radostné spevy. Pozdravíte Krista narodeného v Betleheme, ako ho kedysi pozdravili pastieri a mudrci od východu: "Buď pozdravený, Ježišu, Syn Panny Márie."

Nech vás Preblahoslavená Panna vedie k tomuto historickému cieľu.

Nech oživuje vo vašich srdciach vieru, aby každý syn a každá dcéra tejto krajiny spoznali v Kristovi svojho Vykupiteľa a našli v ňom spásu.

Pochválený buď Ježiš Kristus.

Pred záverečným požehnaním sa Svätý Otec ešte raz prihovril prítomným, aby ich posilnil a upevnil v ich kresťanskej viere. Povedal: "Bratia a sestry, tu ste boli vždy silní a to je sila Božia, proti ktorej ľudia nič nezmožu. Vďaka tejto viere, vďaka tomuto presvedčeniu ste tým, čím ste. To je základ vašej identity a vašej vytrvalosti. Spolu s vašimi biskupmi zverujem celé vaše drahé Slovensko Bohu. Vaša minulosť dosvedčuje, že v Bohu bola vždy zakotvená vaša istota. Tu je aj cesta, ktorou máte kráčať v budúcnosti, a to na každom poli svojho života a svojej činnosti. V osobnom úsilí, v rodinách, v menších spoločenstvách, v celom národnom živote, v práci pre hmotné dobro, blahobyt, v hospodárskom, sociálnom i politickom dianí."

Pápež sa potom krátko prihovril k svojim rodákovi v ich rodnej poľštine. Celkom na záver dodal: "Moja púť na Slovensko sa končí, ďakujem vám za svedectvo viery, ktoré ste mi dali. Odnášam si ho v srdci do Ríma. Ďakujem biskupom, kňazom, rehoľným osobám, všetkým veriacim. Ďakujem verejným činiteľom na čele s pánom prezidentom a s pánom predsedom vlády. Ďakujem všetkým, ktorí sa pričínili o úspech tejto cesty. Pán Boh zaplať."

Po spoločnom obede s kardinálmi, arcibiskupmi a biskupmi, ako aj inými pozvanými hosťami a krátkom odpočinku Svätého Otca previezli do Vysokých Tatier, kde v tichu a kráse našich veľhôr v blízkosti rodného Poľska, na ktoré sa mohol pozrieť z helikoptéry, venoval chvíľku času v tichom rozjímaní.

Jeho pobyt v Tatrách (v Sliezskom dome) bol súkromný a tajný, bez prístupu verejnosti. Osobne sa teda s pápežom mohla stretnúť len hrstka ľudí. Jedným zo šťastlivcov bol aj Róbert Burger, syn vtedajšieho chatára na Sliezskom dome, ktorý na stretnutí s pápežom spomína dodnes: „S odstupom času prichádzam na to, že najviac ma oslovil a stále oslovuje jeho vnútorný pokoj, ktorý si so sebou priniesol. Napriek pokročilému veku, dlhej a namáhavej ceste plnej programu, nie najlepšiemu zdraviu a nie najlepšiemu počasíu vo Vysokých Tatrách, vyžaroval z tohto svätého človeka vnútorný pokoj.“

Pápež Ján Pavol II. v Sliezskom dome hlavne oddychoval, okrem toho však tiež na požiadanie Horskej služby 3. júla posvätil horolezecké lano a čakan, symboly záchranárskej činnosti, aj drevený kríž, ktorý osadili na jeho počesť. Ten môžete neďaleko Velického plesa vidieť v rovnakej podobe dodnes, "Palác pod Gerlachom" však premenou prešiel.

Po návšteve Tatier v pondelok 3. júla 1995 vo večerných hodinách pápež Ján Pavol II. z letiska v Poprade

odletel do Ríma. Pred odletom sa s ním oficiálne rozlúčil prezident SR Michal Kováč. Po jeho príhovore sa ujal slova Svätý Otec a poďakoval sa - v prvom rade Pánu Bohu, ktorý mu doprial podniknúť túto pastoračnú návštevu. Svoje poďakovanie vyjadril štátnym predstaviteľom: prezidentovi, premiérovi, občianskym predstaviteľom - primátorom miest, a všetkým, ktorí sa podieľali každý svojím spôsobom na realizácii tejto návštevy. Poďakoval sa aj biskupom a kňazom. Potom povedal: A teraz sa obraciam na celý slovenský národ, ktorý chcem v tejto chvíli lúčenia privinúť k svojmu srdcu jediným veľkým objatím. (...) Odchádzam od vás s pozdravom a žičením pokoja. Je to pozdrav vzkrieseného Pána svojim milovaným učeníkom. Nech vládne pokoj vnútri vašich múrov čiže vo vašich domoch a v občianskych spoločenstvách celého Slovenska. Nech vládne pokoj vo vašich srdciach. Nech pokoj nájde svoj počiatok a svoj základ vo vašom vnútri, vo vašom duchu, rozhodnutom zachovať vernosť Kristovi a jeho učeniu. Touto návštevou som mohol splniť jeden sľub. Pred piatimi rokmi som vám povedal: "Do videnia!" A prišiel som. Teraz znova zverujem svoju nádej a svoju túžbu Božej vôle a plánom jeho prozretelnosti. Všetkých vás uistujem, že si zachovám hlbokú a milú spomienku na tieto požehnané dni a zo srdca vás žehnám v mene Otca i Syna i Ducha Svätého. Nech Boh ochraňuje Slovensko a jeho obyvateľov. Do videnia! Pochválený buď Ježiš Kristus."

Zdroje: archív KBS/publikácia "Kardinál Jozef Tomko Život v službe evanjelia, Marián Čižmár, 2018"

Bratislava/Levoča 3. júla (TK KBS)

13. 9. 2003 - návšteva sv. Jána Pavla II. v Rožňave; snímka: M. Magda

Odluka Cirkvi od štátu

Nedávno otvoril poslanec NR SR Miroslav Žiak zo strany Sloboda a solidarita tému financovania cirkví štátom. Urobil to veľmi neodborným, populistickým a nevhodným spôsobom, za čo si vyslúžil kritiku od všetkých svojich koalíčných partnerov. Predseda vlády, predseda NR SR a ministerka kultúry, pod ktorú cirkvi a náboženské spoločnosti spadajú, sa s jeho návrhom vôbec nestotožnili.

Poslanec Žiak sa asi snaží o určité vyvažovanie, keďže má asi dojem, že v parlamente je priveľa konzervatívnych poslancov a priveľa „náboženských“ návrhov zákonov. Toto môže byť optika časti liberálneho a ateistického elektorátu, avšak v skutočnosti je falošná a zaujatá.

Okrem toho SaS nijako nezreflektovala zmenu legislatívy v oblasti financovania cirkví z roku 2019, ani proces odluky v susednej Českej republike, ani nemá dôkladné dáta, čo by jednotlivé modely financovania spôsobili. Zdá sa, že otvorenie tejto témy zo strany SaS je iba populistický krok s cieľom pritiahnuť časť liberálnych voličov.

Každopádne téma financovania cirkví je náročná a vyžaduje odborný a slušný dialóg, najmä s dotknutými cirkvami.

Predtým, než vstúpime s kýmkoľvek do hlbšieho rozhovoru, je potrebné brať do úvahy nasledujúce skutočnosti:

Komunisti ukradli a nevrátili

1. Komunisti cirkvám ukradli všetok majetok. Po páde totality prebehli reštitučné procesy a bolo vrátených približne 70% nehnuteľných majetkov. Mnohé budovy boli vrátené v dezolátnom stave. Ukradnuté finančné prostriedky z čias komunizmu vrátené neboli vôbec. Keď štát prispieva cirkvám na chod, v istom zmysle postupne vracia to, čo ukradol. Keby cirkvi nemali prijímať žiadne peniaze od štátu, museli by byť dokončené reštitúcie, čo je náročný a drahý proces.

Poučný je príklad z Českej republiky, kde komunisti cirkvám ukradli majetok podobne ako na Slovensku. V roku 2012 schválili poslanci nový zákon (č. 428/2012 Sb.) o majetkovom vyrovnaní s cirkvami a náboženskými spoločnosťami. Štát vrátil cirkvám majetok v hodnote približne 75 miliárd českých korún a do roku 2043 bude splácať cca 59 miliárd CZK za majetok, ktorý nemôže byť z rôznych dôvodov vrátený. Vo svetle týchto dát je zvláštne, že poslanci SaS považujú 52 mil. eur zo štátneho rozpočtu za väčší problém ako zaplatiť cirkvám miliardy eur za ukradnutý majetok.

Nový zákon z roku 2019

2. Od roku 1949 do roku 2019 platil zákon o financovaní cirkví, ktorý podpisoval ešte Klement Gottwald. Cieľom zákona bolo, aby štát mohol čo najviac kontrolovať cirkvi. Stav pred rokom 2019 bol pre cirkvi nevyhovujúci, pretože štátny príspevok pre cirkvi závisel čisto od svojvôle vládnych politikov. Po dlhoročnej diskusii dospeli cirkvi a vláda ku konsenzu, ktorého výsledkom je nový zákon vyhovujúci všetkým zúčastneným stranám. Pri hlasovaní sa poslanci SaS zdržali a iba jedna poslankyňa bola proti, čo svedčí o všeobecnej akceptácii nového modelu financovania.

Podľa nového zákona sa finančný príspevok stane právne nárokovateľný a predvídateľný, keďže suma sa vypočítava zo vzorca; zachováva sa princíp solidarity, žiadna cirkev nedostane menej ako doteraz; suma pre cirkvi sa každoročne bude indexovať, čiže zohľadní mieru inflácie a rastu miezd vo verejnej správe a táto suma sa bude deliť podľa počtu veriacich (to je zavedenie princípu spravodlivosti); rozširuje sa škála oblastí, na ktoré môžu cirkvi príspevok použiť; rušia sa jestvujúce platové tabuľky.

Po prijatí zákona sa cirkvi stanú vo vzťahu k politikom nezávislejšie. Kým doteraz mohol ktorýkoľvek minister na príspevok cirkvám ľubovoľne siahnúť (hoci to nikto doteraz neurobil), po schválení zákona sa tento príspevok dostane do automatického režimu s jasnými pravidlami, ktorý bude od politikov nezávislý. Preto momentálne nie je dôvod robiť zásadné zmeny.

Dodávam tiež, že aj po prijatí zákona platí, že cirkvi sa financujú väčšinou samy a suma od štátu je príspevkom, i keď nie zanedbateľným. V katolíckych farnostiach si veriaci financujú réžiu kostola, fary i vlastné

aktivity. Iba kňaz má príspevok od štátu na svoj plat.

Cirkvi majú veľký prínos pre spoločnosť

3. Cirkvi sú aktívne v sociálnej, zdravotnej a vzdelávacej oblasti. Hospice, domovy pre seniorov, starostlivosť o bezdomovcov, centrá voľného času, vzdelávanie Rómov, Katolícka univerzita, Katolícka charita, materské, základné, stredné školy a gymnáziá...Všade pôsobia cirkvi.

Cirkvi poskytujú ľuďom tisíce pracovných miest, ktoré prinášajú úžitok spoločnosti, hoci samé by sa nevedeli ufinancovať. Spomeňme učiteľov, pedagogických asistentov, zdravotné sestry, sociálni pracovníci a mnohí ďalší. Služobné profesie nie sú v našej spoločnosti dostatočne finančne honorované, ale sú dôležité.

Odrezenie financovania od štátu by znamenal nielen spoločenskú stratu v podobe krachu cirkevných zariadení a inštitúcií, lebo nie všetky spadajú pod zákony o financovaní školských, zdravotných a sociálnych zariadení, ale aj nárast nezamestnanosti a zvýšenú záťaž pre štátny sociálny a zdravotný systém.

Morálka a stabilita spoločnosti

4. Cirkvi zásadným spôsobom prispievajú k morálnej obnove a stabilite spoločnosti. Mnohí sa sťažujú na korupciu, kradnutie, nevyožiteľnosť práva, egoizmus a individualistické správanie bez solidarity a empatie. Práve cirkvi sa snažia formovať človeka k čnosti a venujú sa všetkým vekovým kategóriám a sociálnym vrstvám. Cirkvi prispievajú k morálnemu konsenzu, ktorý stabilizuje spoločnosť a robí ju tak jednotnejšiu.

Zmluva so Svätou stolicou

5. Slovenská republika uzavrela so Svätou stolicou v roku 2000 rámcovú zmluvu, ktorá jasne definovala vzájomné vzťahy. Tento dokument predpokladá uzavretie štyroch čiastkových medzinárodných zmlúv. Dve z nich sú už platné: o duchovnej službe v ozbrojených silách a ozbrojených zboroch, a o katolíckej výchove a vzdelávaní. Po uzavretí zmluvy so Svätou stolicou vždy nasledovalo uzavretie paralelnej zmluvy medzi SR a ostatnými registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami. Žiadna z cirkví tak nie je diskriminovaná. Zo záväzkov SR voči Svätej stolici zostali dve zmluvy: o výhrade vo svedomí a o financovaní cirkví. Medzinárodné zmluvy sú nadradené národnej legislatíve, preto SR nemôže svojvoľne zrušiť príspevok pre cirkvi bez porušenia zmluvy (hoci presný model financovania nie je predmetom zmluvy), ale mala by komunikovať s cirkvami a náležite dohodnuté riešene aj právne ošetriť.

Národné kultúrne pamiatky

6. Cirkvi vlastnia mnohé národné kultúrne pamiatky, o ktoré sa zo zákona musia starať. Mnohé by si zaslúžili rekonštrukciu a zreštaurovanie. Avšak cirkvi nemajú dostatok prostriedkov. Tu by mal však vstúpiť do hry štát, pretože ide o historické pamiatky, ktoré sú dôležité pre celý národ a budúce generácie. Nemožno nejakú pamiatku odsúdiť a nechať ju chátrať alebo rozpadáť sa len preto, že jej vlastníkom je jedna z cirkví. Ak by štát vzal cirkvám značnú časť finančných prostriedkov, musel by prebrať plnú zodpovednosť za údržbu národných kultúrnych pamiatok.

Nezruinovať menšie cirkvi

7. Pri uvažovaní o zrušení, či zmene výšky príspevku pre cirkvi je vždy potrebné pozerať na menšie cirkvi. Časť problémom iných modelov financovania ako je daňová asignácia, cirkevná daň, alebo model darov a zbierok, je, že to ohrozuje, niekedy až existenčne, málopočetné cirkvi a náboženské spoločnosti, kam patrí tiež Ústredný zväz židovských obcí. Pravdupovediac Katolícka cirkev a Evanjelická cirkev a.v. by bez väčších problémov ustáli akýkoľvek model. Nemyslím si však, že finančne zlikvidovať malé cirkvi by bolo správnym riešením.

Štát dotuje aj iné oblasti spoločenského života

8. Náboženstvo nie je jedinou oblasťou, na ktorú štát alokuje časť svojich prostriedkov (v prípade cirkví je to skôr o zadosťučinení spravodlivosti vzhľadom na ukradnutý a zdevastovaný majetok). Kultúra (divadlá, múzea, galéria, podujatia, verejnoprávne médiá), šport (zápasy, kluby, štadióny, športoviská) a politické strany (štátny príspevok) sú oblasti, kam smerujú tiež štátne prostriedky. Dokonca niektoré pro-lgbt podujatia sú spolufinancované štátom.

Avšak ľudia to rešpektujú napriek tomu, že mnohí nechodia do galérií, divadiel, múzeí, nesledujú verejnoprávne médiá, nie sú členmi športového klubu, nenavštevujú zápasy na štadiónoch, nezúčastňujú sa politic-

ilustračná snímka: Martin Magda

kého života vo forme členstva v strane. Mimochodom poslanec Žiak chce šetriť na cirkvách (52 mil. eur), pričom na športe (93 mil. eur), politických stranách (74 mil. eur) alebo na kultúre (166 + 26 mil. eur) by ušetril omnoho viac. Relevantná otázka je, či štát a občania vidia spoločenský prínos v jednotlivých oblastiach alebo štát bude financovať iba tie najnutnejšie veci.

Nepovyšme individualizmus nad spoločné dobro

9. Ateisti sa sťažujú, že aj z ich daní sa prispieva na cirkvi. Kresťania sa môžu sťažovať, že z ich daní sa prispieva na LGBT-udalosti alebo na zákroky, ktoré sú v rozpore s kresťanskou bioetikou. Rovnako športovci sa môžu sťažovať, že z ich daní sa prispieva na divadlá, hoci oni by chceli štadióny a naopak. Z toho vyplýva, že jednotlivec nemôže byť absolútnou mierou pre spoločnosť. Musíme rozpoznať aj spoločné dobro.

Kultúra filantropie

10. Cirkvi môžu byť úplne finančne odrezané od štátneho príspevku, ak je v spoločnosti vypestovaná kultúra filantropie a dobrovoľného prispievania, kedy je človek ochotný finančne prispieť na dobrú vec. Ideálne ak si to môže odpísať z daní. Avšak na Slovensku ešte nie sme na úrovni USA, kde ľudia štedro prispievajú na dobré projekty. Individuálne projekty sa môžu užiť, ale na celospoločenskej úrovni to vyžaduje zmenu kultúry a spôsobu zmyšľania. Naša spoločnosť je stále veľmi ľavicová a mnoho ľudí iba čaká, čo môže od štátu dostať, nie čo by iným mohli dať.

Avšak najdôležitejšie je povedať, že cirkvi a štát sú od seba dnes oddelené. Čo sa týka financií, existuje konsenzus, že reštitúcie sa už otvárať nebudú (uznesenie č. 1551 NR SR zo dňa 17.3.2005), všetky cirkvi a náboženské spoločnosti našli so štátom spôsob ako to spravodlivo kompenzovať (nový zákon z roku 2019 o štátnom príspevku), pre štát to vôbec nie je drahé, a vo vzťahoch medzi cirkvami a štátom panuje pokoj. Je preto zbytočné túto tému otvárať.

Za súčasných okolností sa preto prikláňam k zachovaniu statusu quo.

Na záver by som dodal, že SR sa síce podľa Ústavy neviaže na žiadne náboženstvo (má sekulárny charakter), avšak kresťanstvo je súčasťou našej slovenskej identity (Preambula Ústavy sa odvoláva priamo na cyriľo-metodské dedičstvo). Kresťanstvo formovalo a formuje našu spoločnosť viac ako 12 storočí. Neobracajme sa preto cirkvám chrbtom, ale hľadajme konštruktívnu spoluprácu a vecný dialóg.

Matúš Hagara a celý tím CitizenGO

O nepokojnom čase

Keď sa pozrieme do histórie celého ľudstva, nájdeme tam množstvo období, ktoré boli nepokojné, vojnové, napäté. Kto číta svedectvá Panny Márie, Kráľovnej pokoja, ktoré posielala svetu cez medžugorských vizionárov za posledných takmer 40 rokov, vie o tom, že Panna Mária aj tieto terajšie naše časy nazýva nepokojným časom. Ona, najpokornejšia zo všetkých stvorení, nás pozýva na misiu zmeniť tento nepokojný čas na čas pokoja. Pretože toto je čas, ktorý je najdôležitejším pre nás.

Žiaľ, v časoch, ktoré žijeme, sa stalo doslova módou, že sa ľudia stávajú odborníkmi na všetko z večera do rána. Každý má potrebu vyjadrovať sa k veciam, ktorým doteraz vôbec nerozumel, avšak stačí malá „rozbuška“ dobre a vhodne načasovaná, ktorú použijeme v rozhovore, alebo na sociálnych sieťach a už je odborník naslovovzatý na svete. Zaráža ma, koľko zloby a nenávisti to vyvoláva v ľuďoch, kde sa to všetko v ľuďoch berie? Denno-denne sa stretávame s tolkou zlobou, neznášanlivosťou, netolerovaním iného názoru, s presvedčením, že iba môj názor na vec je správny. Vynášame súdy nad ľuďmi hlava-nehlava a vôbec sa nezaťažujeme tým, žeby sme chceli nájsť pravdu. Nezaujíma nás názor človeka, ktorého posudzujeme, nezaujíma nás, že svojimi tvrdeniami niekoho zraňujeme. Čo sa to s ľuďmi porobilo?

V Knihe žalmov nachádzame krásnu a pravdivú odpoveď: „Ľudia, dokedy ešte budete mať srdcia tvrdé? Prečo máte záľubu v márnosti a vyhľadávate klamstvá? Hneváte sa, ale nehrešte, uvažujte vo svojom srdci. Rozjímajte na svojich lôžkach a upokojte sa“ (Ž 4, 3-5).

A nebeská Matka ide ďalej a pomenúva strojcu tohto nepokoja, keď hovorí, že v týchto časoch diabol žne duše, aby ich pritiahol k sebe, preto nás pozýva k vytrvalej modlitbe. A prosí nás, aby sme vzali do rúk kríž a v ňom hľadali povzbudenie, aby láska mohla zvíťaziť. Znovu nám pripomína, aby sme si prostredníctvom vytrvalej modlitby uvedomili, že Boh je láska a nádej. Otec Dominik Chmielewski, keď hovorí o vzťahu k Bohu, vyzýva nás, aby sme si každý urobili malý test. Test, či naša láska k Bohu nie je nudná. Ten test spočíva v nasledovnom. Otestuj sa: ak tvoja vlastná modlitba nedojíma tvoje srdce, ako môže dojímať Boha? náš vzťah k Bohu musí byť vzťahom plným lásky a nie nudy.

Panna Mária nás opäť povzbudzuje, aby sme prevzali zodpovednosť za vytváranie pokoja prostredníctvom modlitby, nie hocikakou modlitbou, ale každodennou a vytrvalou modlitbou, ktorá napíňa celé srdce, modlitbou spojenou s obetou osobnej lásky. Panna Mária túži potom, aby jej deti mali srdcia preplnené láskou, pretože tak v nich už nebude miesta pre hriech. „Vezmite do rúk kríž“ – to znamená, aby sme vstúpili do duchovného boja, aby sme najskôr odstránili vlastné nedostatky a hriechy a potom hľadali Božiu vôľu a jej naplnenie.

Každý sa zamyslíme nad tým, čo vo svojej múdrosti hovoria svätí otcovia púšte, keď nás napomínajú. Že žijeme v dobe, keď poznáme mnoho modlitieb, ale modlíme sa málo. Jeme pôstne jedlá, ale nepostíme sa. Hromadíme si svedectvá o duchovnom živote, avšak vlastnú skúsenosť v ňom nemáme. Spovedáme sa z hriechov, ale nekajáme sa. Navštevujeme chrámy a zúčastňujeme sa na bohoslužbách, avšak naša duša nie je pokorná pred Spasiteľom. A všetko to zapríčiňuje naše uzavreté srdce pred Kristom, ktorému nedovoľujeme vstúpiť doň.

Pre Máriu je toto nepokojný čas, pretože sú odmietané kríž a viera v Jej Syna Ježiša Krista. Pravú vieru nemožno oddeliť od kríža a kríž nemožno nieť bez viery.

Mária, neustále nám ukazuj na kríž svojho Syna a pomáhaj nám ho brať do rúk, aby sme mohli prostredníctvom vytrvalej modlitby budovať pokoj a odmietať nepokoj.

Mgr. Martina Gondová

Dôstojné šaty ctia posvätný priestor

Drahé ženy a dievčatá,

som jednou z Vás a chcela by som sa s Vami podeliť o skúsenosť, ktorú som začala vnímať v posledných mesiacoch.

Keď som asi pred rokom počúvala pri žehlení Šálku čaju s o. Róbertom Balekom, misionárom v Rusku (v minulom roku navštívil aj našu farnosť), v ktorej rozprával, ako si my ženy a dievčatá neuvedomujeme, ako svojím obliekaním privádzame mnoho mužov do pokúšenia a že za to budeme súdené, povedala som si: „Mňa sa to netýka. Veď nechodím vyzývavo oblečená, takže všetko je z mojej strany v pohode.“ Ale v Písme sa píše: „Počuli ste, že bolo povedané: Nescudzoloží! No ja vám hovorím: Každý, kto na ženu hľadí žiadostivo, už s ňou scudzoložil vo svojom srdci“ (Mt 5, 27-28).

Prednedávnom, presnejšie pred sviatkom Škapuliarskej Panny Márie, navštívil karmelitánsky kláštor v Košiciach o. Dominik Chmielewski, autor knihy Kecharitomene a viedol novému pred týmto sviatkom. Každý deň mal kázeň počas sv. omše, katechézu a adoráciu po sv. omši. Na tretí deň rozprával o prekliatí a požehnaní. Vysvetľoval, že hriech prináša do nášho života prekliatie, ako sa o tom píše aj v Liste Kolosanom: „Lebo kto pácha krivdu, dostane za odplatu nepravosť, ktorej sa dopustil. Tu sa nenadŕža nikomu“ (Kol 3,25). Naopak, dodržiavanie Božích zákonov prináša Božie požehnanie. Vysvetľoval, čo sú následky hriechov. Rozprával, že hriechy sú nám pri sv. spovedi odpustené, ale následky týchto hriechov sa dedia z generácie na generáciu. Následky našich hriechov sú mnohokrát katastrofálne, pretože boj, ktorý sa odohráva v duchovnej rovine o naše duše je obrovský a diabol sa snaží všetkými možnými spôsobmi strhnúť nás na cestu hriechu. O. Dominik povedal, že pozitívna správa je, že môžeme pretnúť tieto následky zadostučinovaním za hriechy – teda robiť pokánie. So smútkom hovoril, že je málo tých, ktorí zadostučinujú a preto je toľko zla vo svete.

No a do tretice mi poslala kamarátka článok, ktorý zdieľal na facebooku o. Matúš Marcin, exorcista (Panna Mária Hyacinte vo Fatime 1919): „Keby ľudia vedeli, čo je večnosť, urobili by všetko možné, aby zmenili svoj život. Prídu módy, ktoré budú urážať Pána Ježiša. Osoby, ktoré slúžia Bohu, nemôžu byť otrokmi módy. V Cirkvi nieto miesta pre módu. Pán Boh je vždy ten istý. Hriechy, ktoré privádzajú do pekla toľké duše, sú to hriechy nečistoty.“

Veriaci podali žiadosť cirkvi na dôslednejšie vodítka a presnejšie vedenia. Ako odpoveď na žiadosť boli vypracované zásady vhodného obliekania (1928), ktoré sú zhodné s nasledujúcimi:

- 1) Šaty majú skôr zahalovať než ukazovať.
- 2) Šaty nemajú byť priehľadné.
- 3) Nohy žien majú byť zakryté aspoň poniže kolien.
- 4) Ženy by sa mali vyhýbať šatám a blúzkam bez rukávov.
- 5) Treba sa celkom vyhnúť tenkému, tesnému oblečeniu.
- 6) Vo väčšine situácií žena by sa mala vyhnúť noseniu nohavíc a ak potreba vyžaduje ich použitie, mali by byť skôr voľné, než tesné.
- 7) Vykroj šiat by nemal byť viac než päť centimetrov pod hrdelnou jamkou.

Podľa súčasného štandardu väčšine žien budú takéto normy smiešne, lebo naša zosvetštená spoločnosť robí necudnosť žien „normálnou“ svojimi výrobkami a propagovaním necudnej módy. My však musíme pamätať, že tu hovoríme o opravdivej morálke - o Božom zákone a nie o zvykoch alebo vkuse ľudí. Keď teda bežne majú byť zakryté a zahalené tie časti ženskej anatómie, ktoré mužov najviac vyzývajú, potom treba zachovávať tieto pravidlá.

Vtedy som si uvedomila a ozvalo sa moje svedomie, ktoré má v sebe každá z nás, lebo v každej z nás tkvie cudnosť od počiatku, len ako sa píše v článku: naša zosvetštená spoločnosť robí necudnosť žien „normálnou“ a, žiaľ, aj naše ženské svedomie v tomto veľmi „povolilo“. Už máločo považujeme za hriech. Dajme si ruku na srdce, ktorá z nás dodržiava zásady v obliekaní spomenuté vyššie? Minisukne som síce nikdy nenosila, ale krátke kraťasy som si dopriala, veď postavu na to mám. Až teraz mi dochádza, aká som bola hlúpa (a aj hlúposť je hriech). Ako som svojou túžbou byť príťažlivejšia a svojou neochotou zrieť sa niektorých „kúskov“

ilustračná snímka: Martin Magda

z môjho šatníka ublížila nielen sebe a mužom, ktorý so mnou scudzoložili v myšlienkach, ale aj mojím deťom a celej Cirkvi. Lebo ako hovoril o. Dominik, boj v duchovnej rovine je obrovský a my si ho ani nevieme predstaviť. Pýtame sa, prečo je toľko morálneho bahna a špiny v dnešnom svete? Nie je to kvôli tomu, že sme my a generácie pred nami podľahli móde, o ktorej hovorí Panna Mária, že uráža Pána Ježiša? A nikto nekoná zadostučinenie! A tak sa následky hriechov nečistoty pretavujú do gender ideológie?

Skúsme robiť zadostučinenie tým, že sa budeme obliekať podľa zásad spomenutých vyššie. Tým, že sa zriekneme, aj keď s ťažkým srdcom, viacerých vecí zo svojho šatníka. Prinesie to pretnutie následkov týchto hriechov nečistoty, prinesie to požehnanie do našich rodín. Odovzdajme naším deťom úžasný dar - DAR ČISTOTY. Aby, keď budú dospievať, nemali problém s čistotou, aby zotrvali v manželstve a aby sme získali pre nich Božie požehnanie. Lebo dar spásy je to najcennejšie, čo môžeme darovať každému bez výnimky, a to možno naším zadostučinením.

My sme pozvaní Bohom a Pannou Máriou spolupracovať na tomto pláne spásy. Tak neodmietnime toto pozvanie.

bohuznáma

Putovanie za Božím milosrdenstvom

Ježiš: „Nech vkladajú nádej do môjho milosrdenstva najväčší hriešnici. Oni majú prednostné právo na dôveru v priepasť môjho milosrdenstva. Takým duším dávam viac milosti, než si želajú. Nemôžem trestať, hoci by bol niekto aj najväčším hriešnikom, ak sa odvoláva na moje zľutovanie, ale ospravedlňujem ho vo svojom nepochopiteľnom a nevyspytateľnom milosrdenstve.“ (Denniček, 1148)

12. augusta znovu prechádzali cez Ovčie pútnici z Michaloviec do svätyne Božieho milosrdenstva na Spiši. Túto púť pravidelne organizujú pallotíni. Pán starosta Edo Jenča zabezpečil pre pútnikov nocľah v priestoroch Obecného úradu a tiež večeru a raňajky za príspevnia ochotných dobrovoľníkov. Pri tejto príležitosti naša redakcia z Ovčia pripravila krátku reportáž s pátrom ThLic. Arturom Cierlickim, SAC.

Podľa prízvuku v reči nie ste Slovák?

Áno, som pôvodom z Poľska a moja rodina býva v meste, ktoré sa volá Plock, ktoré sa nachádza v centrálnom Poľsku. Je to mesto, ktoré je veľmi tesne spojené s posolstvom Božieho milosrdenstva, lebo v Plocku rok a pol strávila sestra Faustína Kowalská, tá, ktorej sa zjavil milosrdný Ježiš. Bola tam v kláštore a v tom čase, keď sa jej Ježiš zjavil, požiadal ju, aby namaľovala obraz podľa videnia. To je ten obraz, ktorý je známy a nachádza sa aj v Krakove vo svätyni Božieho milosrdenstva s nápisom Ježišu, dôverujem Ti.

Ako ste prišli na myšlienku usporiadať túto púť?

Keď pápež František napísal dokument, ktorý nás mal pripraviť na Rok milosrdenstva, bolo to v roku 2016. V tom dokumente napísal, že každý z nás potrebuje Božie milosrdenstvo. Aby sme to mohli dosiahnuť, potrebujeme si vykonať púť. No a to bolo pre nás myšlienkou, že keď u nás v Smižanoch je svätyňa Božieho milosrdenstva, bolo by dobré slová Svätého Otca aj nejako uskutočniť. Vtedy, zhodou okolností, bolo aj stretnutie mladých so Svätým Otcom v Krakove. Tak sa zrodila aj myšlienka, že keď už ideme na púť, tak by nám mohol pápež pri tej príležitosti aj posvätiť kríž. Takže my cestujeme nielen preto, že pápež nás k tomu primäl, ale ideme aj s krížom, ktorý on sám posvätil.

Ako ste si určili trasu púte?

Zobral som mapu, pravítko. Medzi Michalovcami a Spišskou Novou Vsou som potiahol čiaru a pozdĺž tejto čiary sme hľadali nejaké farnosti, ktoré by sme mohli navštíviť. Zhodou okolností spolubrat, ktorý často putuje na bicykli po Rumunsku, po Maďarsku, prechádzal cez Michalovce. Pomohol nám a dal nám mapu, ktorú on používa a GPS navigáciu. Sadol si k počítaču a za hodinu nám naprojektoval celú trasu. Potom už nasledovalo len navštíviť jednotlivých pánov farárov a porozprávať sa, či by nás prijali na nocľah, alebo na obed. V niektorých farnostiach je to na spolupráci pána farára a pána starostu. Tak postupne sa to začalo rýsovať a niekedy nás aj skorigovali, že je lepšie, aby sme išli poľnými cestami, nie po frekventovanej ceste.

Aký máte najvyšší počet pútnikov?

Teraz máme najviac, je nás 40 pútnikov. Mysleli sme, že tento rok, keď je covid, že púť nebude, ale ozvali sa nám skalní pútnici, že to nie je možné. A na moje prekvapenie sa nám prihlásilo 40 pútnikov. Takže toľko nás ešte nikdy nebolo.

Aké najkrajšie zážitky z tejto púte máte?

Najkrajšie zážitky boli z prvej púte, to sme prežívali veľmi intenzívne. A najväčšie skúsenosti máme s rómami osadami, oni nám pomáhajú, kričia, sprevádzajú nás.

Ako oslovujete ľudí na túto púť? Je potrebné ich nejako lákať, aby išli?

Keď bola prvá púť, tak som vychádzal zo svojich skúseností pútnika a zo svojich mladých liet, keď sme púte organizovali v Česku. Jednoducho som sa podelil o svoje skúsenosti. A tak tí, čo tam boli a zažili niečo, pozývajú ďalších. Čiže je to svedectvo, ktoré rodí svedectvo.

reportáž pripravil Edo Jenča,
starosta obce Ovčie

Pod'akovanie

S veľkým žiaľom v srdci vám oznamujeme, že dňa 18. júla 2020 nás predišiel do večnosti milovaný manžel, otec, dedko, pradedko, brat, švagor a svokor Štefan Uličný. Posledná rozlúčka so zosnulým bola 21. júla 2020 o 13:00 h v rímskokatolíckom kostole sv. Jozefa, robotníka vo Vítaze.

Tí, ktorí ste ho poznali, si určite pamätáte, že presne pred desiatimi rokmi sme sa 18. júla radovali z úspešného zvládnutia veľmi ťažkej operácie srdca. Tak, ako dobre strávený deň prinesie šťastný spánok, tak dobre prežitý život prinesie šťastnú smrť. Náš Pán požehnal Štefanovi 76 rokov dobre prežitého života, z toho 55 rokov strávených v šťastnom manželstve. A nakoniec aj šťastnú smrť tam, kde mu bolo dobre - doma, v kruhu svojich najbližších, ktorých miloval.

Roky svojho života venoval svojej rodine a starostlivosti o ňu, fyzicky náročnej, no svedomitej práci. Jeho rovesníci, ale aj mnohí mladší z celého okolia, naňho spomínate ako na nadaného hudobníka, ktorý 23 rokov spolu so svojou kapelou obšťastňoval ostatných na svadbách a zábavách. K ľuďom bol vždy úctivý, láskavý a nápomocný, rád trávil čas so svojou rodinou a so známymi, no neraz mu pri obľubovaných potulkách lesom bola jediným spoločníkom sučka Ajša, ktorá ho vždy upozorňovala na prípadné nebezpečenstvo v jeho blízkosti. Dúfame, že v spomienkach všetkých Štefan navždy ostane ako dobrý človek.

Ani slová nemôžu vyjadriť smútok, ktorý my, jeho najbližší, v týchto chvíľach cítime. No slová dokážu vyjadriť vďaku, ktorá patrí všetkým vám, ktorí ste ho spolu s nami prišli odpovedať a naposledy sa s ním rozlúčiť. Veľkú vďačnosť pociťujeme voči duchovným otcom, z ktorých každý jeden je iným spôsobom spojený so Štefanom. Vdp. Marek Hnat ako kňaz farnosti Vítaz, vdp. František Stahovec ako syn Štefanovho bratranca a vdp. ICLic. čestný kanonik Michal Jenča ako bratranec manželky Estery, ktorý mal veľmi poučnú kázeň.

Pred cestou na cintorín nás na chvíľu ochromila nečakaná búrka, no napriek plačúcim mračnám ste mnohí, do poslednej nitky premoknutí a možno aj v strachu o seba a o svoje domovy, vytrvali a ponúkli nám sústrastnú ruku, modlitby a kvetinové dary. S niektorými z vás sme sa aj kvôli nepriazni počasia nestihli osobne rozlúčiť, preto aj touto cestou prijmite od celej našej rodiny úprimné pod'akovanie.

smútiaca rodina E. Uličnej

Ahoj, deti!

stránku pripravila: Melánia Tkáčová

Dva mesiace letných prázdnin ubehli rýchlo ako voda v rieke a opäť sme na začiatku niečoho nového. Dúfam že ste si oddýchlí, užili si leto a načerpali ste veľa síl. Poďakujeme Pánu Ježišovi za krásne leto a poprosíme ho, aby nás sprevádzal po celý školský rok.

Letný tábor – "Deň radosti"

Aj v tomto roku sa v našej farnosti uskutočnil letný kresťanský tábor, síce len jednodňový, ale o to viac plný slnka, smiechu, zábavy a hier. Deň radosti, ako sme si tento deň nazvali, sa niesol v duchu: "Prehlb svoje priateľstvo s Bohom". Celý deň sme sa venovali rôznym aktivitám: športovým, vedomostným, ale aj kreatívnym, kedy mali deti možnosť ukázať svoj talent pri výrobe rôznych vecí. Na obed si naše brušká pochutnali na skvelom guláši a potom prišlo "prekvapenie" pre deti – živý kôň, ktorého si mohli pohladkať, nakrmiť ho a previesť sa na ňom, pre väčšinu to bol azda najväčší zážitok. Každý z nás, či už animátori alebo deti, si odniesol plno nových zážitkov, kamarátstiev a všetci sme zažili jedno veľké dobrodružstvo. Tábor sme ukončili svätou omšou a poďakovali sa Pánu Bohu za požehnaný čas. Vďaka patrí aj nášmu duchovnému otcovi Marekovi, deťom, rodičom a všetkým ľuďom dobrej vôle, ktorí akokoľvek prispeli a pomohli.

15. 9. – Sedembolestná Panna Mária

Sedem je v biblickej reči symbolickým číslom a znamená plnosť – plnosť Máriiných bolestí, ktoré v živote prežila. Obraz Panny Márie, trpiacej pod Ježišovým krížom, bol od pradávna pre Slovákov útechou a posilou. Pápež Pius XI. v roku 1927 vyhlásil Sedembolestnú Panu Máriu za hlavnú patrónku Slovenska, preto je tento sviatok aj štátnym sviatkom. Každoročne 15. septembra tisíce pútnikov

putujú do šaštínskej baziliky, aby si uctili našu patrónku a vyprosili si pomoc v bolestiach a utrpení. Svätec mesiaca – sv. Michal, archanjel

Sv. Michal, archanjel je v kresťanskej tradícii jedným z hlavných anjelov. Je to anjel spravodlivosti a súdu, milosti a zľutovania. Úcta k sv. Michalovi je veľmi stará a rozšírená. Od ranných kresťanských čias si ho uctievali kresťania ako svojho patróna. Je patrónom viacerých štátov a miest, aj patrónom dobrej smrti. Traduje sa viacero udalostí, pri ktorých sa zjavil a pomohol k víťazstvu nad pohanmi alebo ochránil pred nebezpečenstvom. Sv. Michal, archanjel, je zobrazovaný v tunike a páliu (látková stuha), v obleku vládca a ako bojovník v zbrani. Jeho sviatok sa slávi 29. septembra a v ten istý deň slávime aj sviatok sv. archanjelov Gabriela a Rafaela.

Vymalujte si obrázok Sedembolestnej Panny Márie.

ÚVODNÉ MOTTO:

Múdri ľudia vedia, že pravá láska dokáže čakať.

Najlepšia a najkrajšia Božia cesta je nechať si sex až do manželstva. Je potrebné pomáhať mladým, aby žili v čistote, pokiaľ prijmú naše rady. Ale verím, že modlitbou za nich nič nepokazíme.

„Chcem vedieť: je špiritizmus neprijateľný?“

Vždy je ťažké akceptovať realitu, že osoba, ktorá je človeku drahá, odišla na druhý svet. Máte pocit, ako by umrela časť z vás a vás tu nechala. A tak túžba komunikovať s vašimi predkami je niekedy veľmi silná. V starozákonnej knihe Deuteronomium (Dt 18,12) Boh hovorí: „Všetky tieto veci sa ošklivia Pánovi a pre tieto nešľachetnosti ich vyhubí.“ Každý, kto sa pýta na radu mŕtvych, je mu odporný. Viete prečo? Lebo to je špiritizmus. Pýtať sa ich na radu je vlastne to isté, ako keby ste si namiesto návštevy u veštca šli pýtať radu od duchov. A takto by ste sami predávali svoju slobodu.

Nik nemôže zasahovať do vašich rozhodnutí. Boh vám dal slobodnú vôľu a nechce, aby na ňu ktokoľvek siahol. Nehovorí však, že sa za mŕtvych nemôže modliť. Práve naopak, duše v očistci potrebujú našu pomoc. Špiritizmus znamená, že sa človek usiluje kontaktovať mŕtvych skrze médiá na špiritistických seansách.

V prípade zjavení Panny Márie alebo aj ďalších svätcov si Boh vyberá sám, kde dovolí zjavenie, aby odovzdali nejaké nebeské posolstvo. To nie je konzultácia s duchmi. Skôr je to Boh, ktorý sa rozpráva s človekom skrze svojich svätých.

Jedným zo spôsobov, ako sa človek pokúša vstúpiť do komunikácie s druhým svetom, sú práve špiritistické seansy, na ktorých sku-

pinka ľudí prosí ducha nejakej mŕtvej osoby, aby vstúpila do jedného z nich – médiá - a aby sa s nimi prostredníctvom neho rozprávala. Médium sa dostane do tranzu a duch hovorí cez neho. Táto osoba potom často hovorí hlasom zomrelého. Ale...kto v skutočnosti hovorí skrze médium, ak je mŕtva osoba už v nebi, alebo v očistci; potom to nemôže byť ona, ale je to zlý duch - démon!

Boh nemôže dovoliť dobrým duchom, anjelom a tak isto dušiam zosnulých, ktoré sú s Ním, aby zasahovali do špiritistickej seansy, aby spolupracovali na konaní zla. Veď hovorí, že takéto veci sú pre-

rubriku pripravuje
MUDr. Blažej Vaščák

ňho ohavné.

Keď vám niekto povie, že má moc sprostredkovať vám rozhovor s duchom mŕtvej matky, alebo brata, je to všetko podvod! Je to naozaj podvod, pretože sa nebudete rozprávať s duchom mŕtveho, ale so zlým duchom!

ilustračná snímka: Martin Magda

Trampoty v manželstve

145. Pedofília - útok na kresťanskú rodinu

Najhlavnejšou príčinou strašného morálneho zločinu, akým je pedofília a iné sexuálne odchýlky, je odmietnutie Kristovho učenia o ľudskej sexualite, o sŕdcu, o svätosti a nerozlučnosti manželstva, čo hlása a sprostredkúva jedine katolícka cirkev.

Liberálno-ľavicové skupiny, ktorých životným krédom je gender a LGBT ideológia, radikálne odmietajú Kristovo učenie o ľudskej sexualite a hlásajú totálnu mravnú neviazanosť. Tá sa masovo šíri od čias sexuálnej revolúcie v roku 1968. Výskumy ukazujú, že 40 % pedofilov tvoria homosexuáli, hoci predstavujú len 2 % populácie USA. Gender ideológovia prostredníctvom sexuálnej výchovy potláčajú u detí pocit hanby. Cieľom je mravný úpadok detí už v jasliach a materských školách, aby z nich urobili ľahkú korisť pedofilov.

Táto strašná vlna demoralizácie preniká do všetkých oblastí našej spoločnosti a plodí sexuálnych deviantov, medzi nimi pedofilov, ktorí sa ukrývajú v rôznych spoločenských skupinách. Pedofília je oblundné diabolské zlo, proti ktorému nutne treba bojovať už v samotnom začiatku. Štatistiky ukazujú, že donebavolajúce hriechy pedofílie, ktorých sa dopustili kňazi, tvoria 0,3 % všetkých pedofilných zločinov. Prečo médiá ml-

čia o 99,7 % prípadov pedofílie, prítomných v iných sektoroch spoločnosti, najmä u homosexuálov? Pravda je taká, že obrovská väčšina biskupov a kňazov verne slúžia Kristovi a sú horlivými robotníkmi v Pánovej vinici.

Benedikt XVI. zdôrazňuje, že definitívnym dôvodom pedofílie je strata viery v Boha. Píše: „Západná spoločnosť je spoločnosťou, kde Boh nie je prítomný vo verejnej sfére a nemá jej čo povedať. Aj preto je spoločnosť, v ktorej sa čoraz viac stráca ľudskosť. V určitých chvíľach je zrazu jasné, že to, čo je zlé a čo človeka ničí, sa stalo očividným. Tak je to v prípade pedofílie. Ešte nedávno sa o nej hovorilo ako o niečom úplne normálnom, zatiaľ čo sa čoraz viac šíri. A teraz sme si s hrôzou uvedomili, že našim deťom a mladým ľuďom sa stávajú veci, ktoré ich ohrozujú. Definitívnym dôvodom je chýbajúca viera v Boha.“

Liberálno-ľavicové skupiny poukazujú na problém pedofílie tak, akoby sa týkal len Katolíckej cirkvi. Robia to, pretože nenávidia Kristovu cirkev, keďže bráni dôstojnosť každého človeka, slobodu svedomia, jeho právo na život od chvíle počatia až po prirodzenú smrť a stavia sa proti demoralizácii, potratom, eutanázii, antikoncepcii. Netreba zabúdať, že Cirkev je Kristovo spoločenstvo hriešnych ľudí, ktorých Ježiš oslobodzuje od hriechov, učí milovať a posväcuje ich. Preto každý, kto útočí na Cirkev a nenávidí ju, útočí na Krista a nenávidí ho. Neslýchaný maso-

vý útok na Cirkev a duchovenstvo je konečným pokusom vnútiť krajine ľavicový svetonázor, ktorý vo svojej podstate vedie k totálnemu otroctvu.

Gender a LGBT ideológovia chcú postaviť Katolícku cirkev mimo zákon, označiť veriacych ľudí za menejcenných a vytlačiť ich na okraj spoločnosti. Hoci sú v menšine, sú dobre zorganizovaní a majú presne stanovené ciele. Chcú násilne zaviesť sexuálnu výchovu pre deti už od najútlejšieho veku. Chcú udeliť homosexuálnym párom status manželstva a dať im právo adoptovať si deti. Túžia zlegalizovať potraty, eutanáziu a úplne zničiť kresťanský hodnotový systém.

Oboznamovať deti s erotickými zážitkami (masturbácia, pornografia) znamená privádzať ich k perverznosti a k závislosti od sexuálnych zážitkov. Na ich svedomí je teda páchaný morálny zločin. Deje sa to tak preto, lebo pre gender a LGBT aktivistov, ktorí popierajú existenciu Boha, je svet hodnôt zredukovaný na samotné telo a sex. Najdôležitejším cieľom ich života je zažívať telesné pôžitky, preto chcú podvodne a násilu všetkým nanútiť svoju perverznú ideológiu. Nie sú ochotní diskutovať s inak zmýšľajúcimi ľuďmi, klamú, obviňujú, pomocou médií podvodne osočujú svojich odporcov, k veriacim ľuďom a Katolíckej cirkvi pristupujú pohrdavo, nadradene a s nenávisťou.

Sexuálna revolúcia z roku 1968, ktorú inšpirovali a viedli gender ideológovia, vychovala celé zá-

stupy neomarxistov, ktorí v súčasnosti vládnu v Európskej únii. To oni chcú všetkým krajinám nanútiť svoju neoboľševickú gender a LGBT ideológiu. Musíme sa rozhodne postaviť proti tejto barbarskej ideológii, aby sme zachránili našu krajinu i Európu pred úplným zničením. Musíme byť pripravení na duchovný boj a bojovať modlitbou, pravdou a láskou. Všetkým tým, ktorí kazia mravné hodnoty, musíme klásť odpor a zmobilizovať všetky svoje sily.

Ak nebudeme rozhodne odporovať všetkým ľavicovým demoralizačným ideám prostredníctvom

modlitby a pôstu, evanjeliovej pravdy a lásky, ak stratíme odvahu, možno si zachránime život, ale zostaneme otrokmi. Pápež Benedikt XVI. radí: „Prvá úloha, ktorá musí vyplývať z morálnych otrasov našich čias, spočíva v tom, aby sme nanovo začali žiť s Bohom, vždy sa k nemu obracali.“

Zvíťazíme len vtedy, keď sa zjednotíme s Kristom. Dovoľme Ježišovi, aby nás miloval a premieňal nás svojou láskou. Každý deň ho preto prijímajme v Eucharistii, adorujme ho v Najsvätejšej sviatosti a dovoľme mu, aby skrze naše srdce prenikala jeho láska do srdca na-

šich bratov a sestier ponorených do temnoty smrti a hriechu a ktorí sú zotročení gender a LGBT ideológiou. Združujme sa, vytvárajme modlitbové spoločenstvá a chráňme sa ľahostajnosti.

„Nebojte sa priateľov, pretože vás môžu len zraďiť. Nebojte sa nepriateľov, pretože vás môžu len zabiť. Bojte sa ľahostajných ľudí, ktorí vás síce nezradia ani nezabijú, ale s ich tichým súhlasom sa zrádza a vraždí.“ (páter Honoriusz Kowalczyk, OP, charizmatický kňaz, ktorého prenasledovali komunisti).

MUDr. Blažej Vaščák

ilustračná snímka: Martin Magda

Náša animátorka Božena Štofánáková ďakovala za 65 rokov života; snímka: Martin Magda

Ohlášky

- sobáš 12. septembra v Ovčí o 14.00 – **Jakub Harasthy**, syn rodičov Miroslava a Marcely rod. Štundovej, narodený v Michalovciach, bývajúci v Michalovciach a **Veronika Balogová**, dcéra rodičov +Jozefa a Evy rod. Bujnovskej, narodená v Prešove, bývajúca v Ovčí
- sobáš 24. septembra v Ovčí o 15.00 – **Patrik Baloga**, syn rodičov Daniela a Zdenky rod. Valušovej, narodený v Prešove, bývajúci v Križovanoch a **Dominika Kráľová**, dcéra rodičov Petra a Márie rod. Tartalovej, narodená v Prešove, bývajúca v Ovčí
- sobáš 26. septembra v Ovčí o 15.00 – **Vladimír Čech**, syn rodičov Vladimíra a Viery rod. Filickej, narodený v Spišskej Novej Vsi, bývajúci v Hnilci a **Nikola Balogová**, dcéra rodičov Rastislava a Renáty rod. Jenčovej, narodená v Prešove, bývajúca v Ovčí
- sobáš 3. októbra vo Vítaze o 15.00 – **Ondrej Baran**, syn rodičov Ondreja a Marianny rod. Brinckovej, narodený v Prešove, bývajúci v Ovčí a **Katarína Krokusová**, dcéra rodičov Štefana a Márie rod. Sirovičovej, narodená v Krompachoch, bývajúca vo Vítaze
- sobáš 10. októbra v Ovčí o 15.00 – **Dávid Uličný**, syn rodičov Mikuláša a Daniely rod. Jenčovej, narodený v Prešove, bývajúci vo Vítaze a **Mária Kollárová**, dcéra rodičov Jozefa a +Moniky rod. Kaľavskej, narodená v Prešove, bývajúca v Ovčí

Stalo sa

- **30. 7. vo štvrtok sme si v Ovčí uctili sv. omšou bl. Zdenku Schelingovú, ktorej relikviu máme v kostole**
- **6. 8. vo štvrtok sme slávili sviatok Premenenie Pána**
- **12. 8. v stredu prechádzali pútnici z Michaloviec do svätyne Božieho milosrdenstva na Spiši cez Ovčie, ktorú organizovali pallotíni; starosta Eduard Jenča zabezpečil nocľah v priestoroch Obecného úradu a tiež večeru a raňajky za príspevnia ochotných dobrovoľníkov**
- **15. 8. v sobotu sme slávili prikázaný sviatok Nanebovzatie Panny Márie so sv. omšou v Doline o 10.30**
- **16. 8. v nedeľu bola po sv. omšiach zbierka na kňazský seminár v Košiciach, presunutá bola z 3. 5., kedy sv. omše boli ešte neverejné**
- **20. 8. vo štvrtok sa uskutočnil jednodňový detský tábor s názvom „Deň radosti“ pre deti od 6 do 15 rokov vo Vítaze; program začal o 9.00 na farskom dvore a ukončil sa sv. omšou o 18.00; naši mladí animátori pripravili deťom zaujímavé aktivity v priestoroch a fary a okolí; tábora sa zúčastnilo 42 detí z celej farnosti**
- **2. 9. v stredu vzývaním Ducha Svätého - Veni Sancte - sme začali nový školský rok 2020/2021 svätou omšou o 8.00 vo Vítaze a o 18.00 v Ovčí**

Stane sa

- **5. 9. v sobotu bude sv. omša na kopci Sľubica o 12.00 za dobrého počasia; inak bude presunutá**
- **8. 9. v utorok bude odpustová slávnosť v Doline o 10.30 v kaplnke Narodenia Panny Márie; hlavným celebrantom a kazateľom bude Štefan Kaňuk, správca cirkevnej školy sv. Moniky v Prešove**
- **12. 9. v sobotu ráno bude stretnutie modlitbovej skupiny sv. Pátra Pia**
- **13. 9. v nedeľu bude po svätých omšiach zbierka na Boží hrob, presunutá z 10. - 11. 4., kedy sa obrady slávili bez účasti veriacich**
- **13. 9. na 24. nedeľu v období cez rok v našom farskom kostole sv. Jozefa, robotníka vo Vítaze bude 1. sväté prijímanie detí; pri slávnostnej svätej omši o 10.30 po prvý raz prijímú Pána Ježiša v Eucharistii**
- **15. 9. - slávnosť Sedembolestnej Panny Márie budeme sláviť slávnostnou svätou omšou o 10.30 v Doline**
- **26. 9. v sobotu bude spoločná krstná náuka o 10.00 na fare**
- **4. 10. na 27. nedeľu v období cez rok bude vo filiálnej obci v Ovčí v kostole sv. Barbory 1. sväté prijímanie detí; pri slávnostnej svätej omši o 10.30 po prvý raz prijímú Pána Ježiša v Eucharistii**
- **13. 10. v nedeľu bude slávnostná svätá omša v Doline o 10.30, obetovaná za miestnych poľovníkov, ktorú bude celebrowať Matúš Kušnir, OP, dominikán z Košíc**

Prehľad bohoslužieb

		Vítaz		Ovčie	
7. 9.	Pondelok				
8. 9.	Narodenie Panny Márie	17:00	V DOLINE - za poďakovanie Bohu	18:00	† Bartolomej a Žofia Jenčovci
9. 9.	Streda			18:00	za ZBP novomanželov Humeňanských
10. 9.	Štvrtok	7:00	† Ján, Žofia, Mária, Filoména a František		
11. 9.	Piatok	18:00	† Štefan a Anton Gregovci	17:00	† Ján Humeňanský
12. 9.	Sobota	7:00	† Viktória Novotná	14:00	sobáš: J. Harasthy - V. Balogová
13. 9.	24. nedeľa cez rok - A	7:30	† Mária a Ján Halkovci	9:00	† Valent, Barbara a Róbert
		10:30	Prvé sväté prijímanie		
14. 9.	Povýšenie sv. kríža	18:00	† Jozef Čech (výročná)	17:00	za ZBP rodiny Petra Barana
15. 9.	Sedembolestná Panna Mária	7:30	† Mária Čechová r. Kollárová	9:00	† Jozef Galdun
		10:30	V DOLINE - 40: Miroslav Pacovský		
16. 9.	Streda	18:00	25: Peter a Mária	8:00	† Ján a Apolónia Humeňanskí
17. 9.	Štvrtok	7:00	† Ján Majerník		
18. 9.	Piatok	18:00	za ZBP Petra Stašika a jeho rodiny	17:00	za ZBP rodiny Kubincovej a Miháľovej
19. 9.	Sobota	7:00	† Štefan Uličný		
20. 9.	25. nedeľa cez rok - A	7:30	za farnosť	9:00	na úmysel Bohuznámej osoby
		10:30	Poďakovanie rod. Baluchovej všetkým za pomoc pri odstraňovaní povodne		
21. 9.	Pondelok				
22. 9.	Utorok	18:00	† Mária Galdunová		
23. 9.	Streda	18:00	za ZBP spoločenstva pátra Pia	17:00	† Václav a Michal
24. 9.	Štvrtok	7:00	† Ján, Mária, Andrej, Štefan a Žofia	15:00	sobáš: P. Baloga - D. Kráľová
25. 9.	Piatok	18:00	60: Terézia Jenčová	17:00	† Jozef a Mária Balogovci
26. 9.	Sobota	7:00	† Pavol Galdun	15:00	sobáš: V. Čech - N. Balogová
27. 9.	26. nedeľa cez rok - A	7:30	† Mária a Štefan Jenčovci	9:00	† Ondrej Pribula
		10:30	za farnosť		
28. 9.	Pondelok	18:00	60: Stanislav a za jeho rodinu		
29. 9.	Utorok	18:00	za ZBP rodín prístrešia „Šeďová“		
30. 9.	Streda			18:00	70: Serafína Kostelníková a za jej rodinu
1. 10.	Štvrtok	7:00	za ZBP Václava Čecha a jeho rodiny		
2. 10.	Piatok	18:00	† Florián, Žofia a Martin Uliční	17:00	† Štefan, Alžbeta a František
3. 10.	Sobota	7:00	za živých a mŕtvych členov RB		
		15:00	sobáš: O. Baran - K. Krokusová		
4. 10.	27. nedeľa cez rok - A	7:30	† Monika Krankotová	10:30	Prvé sväté prijímanie
		10:30	za ZBP rodiny Františka Galduna		
5. 10.	Pondelok				
6. 10.	Utorok	18:00	† Anna Sirovičová		
7. 10.	Streda			18:00	† Vojtech, Margita a Anna Kostelníkovci
8. 10.	Štvrtok	7:00	† Flavián, Štefan a Helena Jenčovci		
9. 10.	Piatok	18:00	za ZBP Terézie Andrejkovičovej	17:00	za ZBP Jána a Márie Berthótyovcov
10. 10.	Sobota	7:00	za ZBP Márie Ungvarskej	15:00	sobáš: D. Uličný - M. Kollárová
11. 10.	28. nedeľa cez rok - A	7:30	50: Mária Novotná a za jej rodinu	9:00	45: Jozef a Milena
		10:30	V DOLINE - za poľovníkov, a 40: Lubomír Galdun a za jeho rodinu		

12 až 13. august 2020 - pútnici z Michaloviec v Otvči, putujúci do svätyni Božieho Milosrdenstva v Smižanoch

Letný tábor 2020

